



Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

#### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

#### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

#### Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

SKIENS OFF. HØIERE ALMENSKOLE

# BERETNING

FOR

SKOLEAARENE 1913—1916

VED

LYDER HERMANSTORFF  
REKTOR



SKIEN  
OLUF RASMUSSENS BOKTRYKKERI  
1917



Rektor Bertrand Gundersen.

Ester længere tids sykelighet avgik rektor Gundersen ved døden 15. februar 1915. Han var født i Drammen  $\frac{29}{5}$  1854 av forældre skibsører Carl Magnus Gundersen og Maren

Christine Andersen. Han gik paa Drammens latinskole 1862—70, paa Gjertsens skole i Kristiania 1870—72. Han blev student i 1872 og cand. mag. i 1881 (gruppe II og III). Fra 1876—77 var han vikar ved Ringerikes middelskole; fra 1878—83 lærer ved Gjertsens skole og ved Otto Anderssens skole i Kristiania; fra 1883—92 var han bestyrer av Gundersons skole i Kristiania, idet han overtok den skole som tidligere kaldtes »Maribogatens middelskole«; fra 1892—1900 var han bestyrer av Bodø kommunale middel- og handels-skole; fra 1/7 1900 til 30/9 1909 var han rektor ved Bodø offentlige høiere almenskole; og fra 1/10 1909 var han rektor i Skien. Han hadde foretaget flere reiser, tildels med stipendium, til Tyskland og ogsaa til England, for at studere disse landes sprog. I Bodø valgtes han allerede i 1894 ind i bystyret, hvis ordfører han var i flere aar fra 1897 av. Samtidig valgtes han ogsaa til formand i skolestyret. Fra 1893 var han medlem av bestyrelsen for Bodø fiskeriskole. Han repræsenterte Bodø og Narvik paa stortinget 1906—09. Han var i 1894—95 redaktør av bladet »Nordland«. Han har utgitt adskillige skolebøker, særlig i tysk, som har oplevet flere opplag.

I »Varden« nr. 40 (17/2 1915) skriver overlærer *Skaaden* følgende:

Rektor Gunderson var en personlighet hvis billede ikke er saa ganske let at tegne, særlig for en som blot har kjendt ham de siste aar av hans liv, hvad der er tilfældet med undertegnede. Men han var en personlighet som gjorde sterkt indtryk paa dem som kom i berøring med ham, og som visselig ogsaa øvet indflydelse paa sine elever. Han var et sjeldent klart hode, og han uttrykte sig — saavel skriftlig som mundtlig — med stor logisk greihet. Derfor maatte man høre paa ham naar han fremsatte sine tanker, og jeg kan godt forstaa at han ikke talte for tomme bænker i stortinget. Denne klarhet i tanke og uttryksmaate la han ogsaa an paa at utvikle hos sine elever. Han var en mandig,

aapen og sandhetskjærlig karakter, og søkte at fremelske de samme egenskaper hos de unge som var betrodd til hans opdragelse. Hvis jeg har opfattet ham riktig, var det et av hans væsentligste formaal som pædagog at veilede sine elever til selvstændig arbeide og selvstændig tænkning. Herunder benyttet han sig undertiden av originale metoder. Rektor Gundersen var i det hele, skjønt han hadde en moderne filologisk utdannelse, mere i slegg med den ældre generation av originale lærerpersonligheter, hvorav der nu er saa få igjen, end med flerheten av det nulevende og nu virkende kuld, hos hvem lærerens personlighet trær mere tilbake for et ensartet og strævsomt metodisk arbeide. Hans likefreimne væsen kunde anta former som ikke altid virket umiddelbart behagelig, men hans gode hjertelag, saavel overfor kolleger som elever, gjorde at man ikke længe kunde bære paa en fornærmelse. Altid var han rede til at yde sin medvirkning og stotte, baade naar det gjaldt at skaffe en syk kollega forlænget permission, og naar det var en trængende elev som skulde hjælpes frem.

Rektor Gundersens livsanskuelse var sterkt præget av 70- og 80-aarenes liberalisme, og de store banebrytere for frisindet norsk aandsliv, særlig Wergeland og Bjørnson, hadde i ham en varm fortolker. Mange vil erindre den smukke mindefest han foranstaltet for Bjørnson efter dennes dod i 1910. For bondens kultur og det norske landsmaal hadde han mindre aapent blik. — Ved siden av norsk var, som bekjendt, tysk hans hovedfag. Han hadde opholdt sig meget i Tyskland, og hans tyske grammatikker og læsebøker indtar en betydelig plass i vor pædagogiske literatur og benyttes meget i vore skoler.

Den mest betydningsfulde del av rektor Gundersens virksomhet faldt selvfolgelig i den tid da han hadde sin privatskole i Kristiania — 1883—92 — og i de 17 aar da han bestyrte skolen i Bodø, 1892—1909. Da han var skolebestyrer i Kristiania, hadde han ogsaa en tid et pensionat for

skolegutter. Jeg vet at han var omfattet med kjærlighet og taknemlighet av en mangfoldighet av tidligere clever. Derpaa fik han bl. a. talrike beviser paa sin 60-aars fødselsdag. I Bodø deltok han ogsaa med dygtighet og interesse i det kommunale og politiske liv, var en tid ordfører og repræsenterede i en periode denne by paa stortinget, hvor han sluttet sig til det frisindede parti. Han hadde mange venner der nord.

Da han kom hit som rektor i 1909, bar han maaske uten selv at vite det, paa den sygdom som endte hans liv. Han levet her stille og tilbaketrukket, optat av sin skolegjerning. Han hadde faa venner her og møtte kanske mindre forstaaelse end han hadde haapet og ventet. Han vilde gjerne se sine kolleger hos sig og var en elskværdig vert.

Rektor Gundersen hadde megen skjønhetssans og var en stor blomsterelsker. Hans rosenhave var en pryd for rektorboligen, og det var med vemoed han talte om, at han iaar ikke vilde faa se sine kjære roser blomstre.

Sin interesse for skolen og sit embede viste han ved at hænge i, saa at si, til det sisste. Han ledet i forrige maaned det sisste skoleraadsmøte i rektorboligen med sin sedvanlige aandsklarhet. Bare for nogen faa uker siden underviste han endnu nogen klasser hjemme hos sig, da han ikke længer kunde gaa ned til skolen, og det var ikke mange dage før sin død at han søkte permission fra sit rektorembede.

Om begravelsen hitsættes efter avisene:

Rektor Gundersens lik førtes mandag 22. februar med toget til Drammen. Før togets avgang holdtes i skolens gymnastiksal en vakker søgefesto, hvor lærere og elever sa rektor det sisste farvel. Salen var vakkert dekorert med guirlander og sort og hvitt, samt norske flag, som avdøde var meget glad i. Ved den blomstersmykkede kiste var samlet alle skolens elever under floromvunden fane, de av rektors tidligere elever som er her i byen, og lærerpersonalet, samt adskillige av byens autoriteter. Høitideligheten indlededes

med Händels Largo, spilt av gymnasiast Gulbranson (violin) og organist Hvidsten. Sogneprest Hauge talte vakkert om doden som gjennemgang til det evige liv. Efter sogneprestens tale sang gymnasiets kor »Deilig er jorden«.

Overlærer kst. rektor Moe holdt derefter mindetalen :

Det blev ingen lang tid rektor Gundersen kom til at virke ved Skiens skole. Da han for vel fem aar siden overtok stillingen som skolens rektor, stod han tilsynelatende i sin manddoms fulde kraft, og kunde vente at ha en række av aar foran sig. Men saa skulde det ikke være. Hans livs arbeide var dengang allerede gjort, og de aar han var her blev den korte avslutning paa et i mange maater rikt og bevæget liv.

Rektor Gundersen kom tidlig til at indta en fremskutt plass inden den høiere skole. Knapt 30 aar gammel fik han sin egen skole i Kristiania at bestyre. Senere har han, som bestyrer og rektor ved Bodø skole, og nu de sisste aar i Skien, hat sin del i den utvikling som skolen har gjennemgaat i denne tid. Jeg skal ikke her si noget om den betydning rektor Gundersens arbeide har hat for den høiere skole i almindelighet, og heller ikke om hans virksomhet paa andre omraader. Vi er samlet her, skolens elever og lærere, for at si vor rektor det sisste farvel, og jeg vil da prøve at faa frem et par træk av ham saadan som han var blandt os, i den kreds hvor han daglig færdedes.

Rektor Gundersen hadde et godt navn som lærer. Men hans eiendommelige personlighet kom ogsaa frem i hans undervisning. Det som interesserte ham var ikke saa meget selve kundskapsmeddelelsen. Det var ham langt mere værd at hjælpe sine elever til en personlig og selvstændig tilegnelse af det stof de arbeidet med, og særlig fulgte han med vaaken opmerksamhet alt det som kunde tjene til at fremme deres menneskelige utvikling, men som ikke altid kan faa sit uttryk i lov og reglement. Det var ham altid en glæde, naar han sandt at hans elever forstod at nyttiggjøre sig, utenfor

dagens lekse, det de hadde arbeidet med, og han var aldri bange for at bruke tid og timer til at lede dem til dette, selv om tiden var knap til det som skulle gjennemgaas. Han var ivrig for at de skulle følge med i, hvad der foregik omkring dem, ogsaa utenfor skolen, fulgte med interesse deres deltagelse i skolesamfundet, og i det hele deres ferd hvor de kom til at opträe mere paa egen haand uten lærernes ledelse. Alt som kunde gjøre dem til ærlige og greie mænd og kvinder, som kunde gjøre sig op en mening og turde staa ved den og handle efter den, det hadde hans sympati, enten det hørte ind under skolens omraade eller ikke.

Det er særlig et træk som er karakteristisk for hans personlighet som skolemand og for hans syn paa de unge: hans tillid til elevene. Han trodde paa dem, han viste dem tillid selv, og han vilde at vi lærere skulle gjøre det samme. Det laa i hans natur, som ikke kjendte krokveie. Og hans erfaring i et langt skoleliv hadde ført ham til det samme. Særlig mens han var skolebestyrer i Kristiania kom han i berøring med en stor skare unge gutter, i og utenfor skolen, og han hadde vundet et kjendskap til dem som faa av os har. Og ut fra dette kjendskap, særlig til de unge gutter, trodde han paa det gode hos dem trods alle mangler, og saa paa mistænksomhet som en synd mot de unge. Dette traadte frem, ikke bare paa den maate hvorpaa han i det daglige haandhævet skolens disciplin. Men han sökte ogsaa at faa gjennemfört ordninger, som stillet elevene under deres egen kontrol, og ga dem frihet under eget ansvar. Jeg tror ogsaa, at hans elever hadde en følelse av, at bak det tilsynelatende strenge ydre laa der en varm interesse for dem og en dyp forståelse av hvad de trængte. Naar det gjaldt, kunde de gaa til ham og faa raad, og de fik det av hans overlegne klokskap og store erfaring saavelsom av hans varme hjerte.

Han var en mandig natur, som ikke kjendte frygt. Han gik altid like paa tingene, og det vilde han ogsaa at

hans elever skulde gjøre. Det var intet som gjorde ham mere vred end når han møtte fusk og uærighet, eller mangl paa mot til at være sig sin handling bekjendt. Det var dette som var hans styrke ogsaa i hans forhold til os som var lærere ved skolen, ved siden av hans begavelse og administrative dygtighet. Var det noget han ikke likte, sa han fra, og dermed var saken avgjort. Vi kunde føle os trygge; vi visste hvor vi hadde ham.

Rektor Gundersen levde et tilbaketrukket liv her i Skien. I den første tid han var her, søkte han ikke arbeide eller omgang utenfor skolens kreds, og senere kom sygdommen og stængte ham inde. Han blev derfor i meget en fremmed for byens folk. Det var kun en liten kreds, mest av lærerne, som kom i nærmere berøring med ham. De som lærte ham at kjende mere personlig, vil mindes ham for den klarhet og aandsoverlegenhet som præget hans væsen, og mest av alt for hans varme hjertelag. Han kunde nok synes kold og utilgjængelig mange gang; men kom man indenfor dette ydre skal, som et liv som hadde kjendt adskillig motgang, hadde lagt om ham, saa fandt man et tillidsfuldt barne sind, med en trang til at hjelpe og glæde som ofte kunde gi sig rørende utslag.

Hans virke hernede er nu endt. Om faa øieblik bæres han ut hersra for at føres til sit sisste hvilested. I taknemlighet for hvad han har gitt os av forstaaelse og hjertelag bringer jeg ham fra Skiens skole det sisste farvel. Han selv er borte, hans minde vil leve blandt os.

Paa baaren blev nedlagt en række kranse: fra 3. gymnasieklassen ved Bjørn Sogn, fra 2. gymnasieklassen ved Herman Løvenskiold, fra 1. gymnasieklassen ved Eivind Hegge, fra middelskolen ved overlærer Schneider, fra ældre elever ved student Ordning, og fra tidligere elever som nu studerer ved Trondhjems tekniske høiskole ved lærer Halvorsen. Kisten blev baaret ut av gymnastiksalen av skolens lærere. Lærerpersonalet og skolens elever fulgte til stationen.

Begravelsen foregik i Drammen tirsdag 23. februar fra Stromso gravkapel under stor deltagelse. Skiens skole var møtt frem med sin fane og en fanevakt av gymnasiaster, samt en del av lærerne. Sogneprest Gedde-Dahl forrettet. Paa kisten, som var dækket af et rikt blomsterflor, nedlas kranse fra lærerpersonalet ved Skiens skole ved kst. rektor Moe, fra de andre skoler i 5. kreds ved den samme, fra elever i Bodø og fra lærerpersonalet ved Bodø off. høiere almenskole ved overlærer Tord Pedersen, Drammen, fra Bodø formandskap ved grosserer Otto Rømcke, ordfører i Drammen, fra filologenes og realistenes landsforening ved overlærer Anton Petersen, Drammen, fra Narvik kommune ved redaktør Vraa, Drammen, fra frisindede venstre i Skien ved lærer G. Johnson, Drammen. Marskalkstavene blev baaret av overlærer Eliassen, Skien, og grosserer H. E. Eyjen, Drammen.

I »Den høiere skole« 1915 nr. 3 findes der en nekrolog over ham av overlærer Albert Moe.

# Beretning for skoleaarene 1913—1916.

## I. Skolens forstanderskap.

Forstanderskapet har i det forløpne treaar bestaat av følgende medlemmer:

1. Skolens *rektor*, som er selvskrevet medlem.
2. Doktor *Hans P. W. Moestue*, opnævnt av overstyret fra <sup>29/8</sup> 1910. Da han bad sig fritat, opnævnte overstyret overlæge dr. med. *Paul Berg Henriksen* som sin repræsentant for 4 aar fra <sup>13/10</sup> 1915.  
Samt følgende av bystyret valgte medlemmer:
  3. Lærerinde *Tobine Tørressen* fra <sup>26/11</sup> 1902 (sisste gang fra <sup>12/1</sup> 1911).
  4. Konsul *Carl Stousland*, fra <sup>12/1</sup> 1911.
  5. Skomaker *P. R. Saltvig*, fra <sup>30/12</sup> 1912.

Istedensfor nr. 3 og 4 valgte bystyret <sup>29/12</sup> 1914 til medlemmer for aarene 1915—1918:

Sogneprest *Hans Nielsen Hauge*.

Lærerinde fra *Signe Blegelid*.

Skolens *rektor* har den hele tid været valgt til formand; til næstformand konsul *Stousland* og efter ham fra <sup>10/1</sup> 1915 sogneprest *Hauge*; efter rektor Gundersens død (<sup>15/2</sup> 1915) fungerte han som formand, indtil <sup>17/1</sup> 1916, da rektor Hermanstorff valgtes til formand.

## II. Skolens lærerpersonale.

Av dem som var ansat ved skolen ved utgivelsen av forrige treaarsberetning (i 1913), er rektor Gundersen avgaaat ved døden  $\frac{15}{2}$  1915, og overlærer Alexander fra  $\frac{1}{8}$  1914 forflyttet til Kristiania katedralskole.

Følgende nye lærere er kommet til i løpet av treaaret:  
 Fra  $\frac{1}{8}$  1913: *Nielsen, fru Lilli* (Clara Elisabeth), f. 1873, middelskoleeksamen 1888, ansat som timelærerinde i skrivning.

Fra  $\frac{1}{8}$  1914: *Boye, Morten Mathias*, f. 1863, cand. real. 1889 (I og III gruppe), lærer ved Valders komm. middelskole 1890—96, ved Lillesand komm. middelskole 1896—99, adjunkt fra 1898, adjunkt og bestyrer av Brevik komm. middelskole 1899—1914, overlærer fra 1913, overtok sit embede i Skien fra  $\frac{1}{11}$  1914.

Fra  $\frac{1}{8}$  1914: *Utnes, Johan*, f. 1880, cand. mag. 1907 (II og IV gruppe), midlertidig lærer ved Trondhjems katedralskole 1907—09, vikarierende adjunkt ved Egersunds komm. høiere almenskole 1909—10, adjunkt ved Bodø off. høiere almenskole 1910 og overlærer 1913; midlertidig overlærer i Skien  $\frac{1}{8}$  1914, fast kst.  $\frac{4}{7}$  1915.

Fra  $\frac{1}{8}$  1915: *Hermanstorff, Lyder Peter Christian Borthig*, f. 1854, cand. mag. 1879 (I og IV gruppe), lærer ved Aars og Voss' skole i Kristiania 1879—87, ved Kristiania tekniske skole 1879—84, ved Otto Anderssens skole i Kristiania 1880—81, kst. adjunkt i Molde 1887—88, vikarierende adjunkt ved Kristiania katedralskole 1888—90, kst. adjunkt ved Drammens off. høiere almenskole 1890—1909, kst. rektor ved Aalesunds off. høiere almenskole 1909—15.

Fra  $\frac{1}{8}$  1915: *Thalberg, Olaf Marentius*, f. 1890, cand. real. 1914 (hovedfag: matematikk; bifag: fysik, geografi,

botanik, zoologi), vikar ved Frogner høiere almenskole i Kristiania første halvaaar 1915.

Fra 1/8 1915: *Engelbrethsen, Anna Mathilde*, frk., f. 1888, artium 1907, lærereksamen 1912, lærerinde ved cand. mag. L. Larsens skole i Skien 1912—13, vikar i fuld post ved Skiens off. høiere almenskole 1913—15.

Fra 1/8 1915: *Hoel, Hans*, f. 1874, lærer ved Skiens folkeskole, ansat som timelærer i gymnastik for skoleaaret 1915—16.

Lærerpersonalet kom saaledes i skoleaaret 1915—16 til at bestaa av følgende:

Rektor:

*Hermanstorff, Lyder Peter Christian Borthig*, f. 1854, cand. mag. 1879, adjunkt i Molde 1887, ved Kristiania katedralskole 1888, i Drammen 1890, rektor i Aalesund 1909, i Skien 1915.

Overlærere:

*Schneider, Johan Andreas*, f. 1847, cand. philol. 1873, adjunkt i Molde 1875, i Skien 1886 (tiltraadt 1888), overlærer 1900.

*Blom, Christofer Helen*, f. 1855, cand. mag. 1882, klasselærer ved Bergens katedralskole 1882, i Skien 1890, adjunkt 1897, overlærer 1904.

*Skaaden, Johannes*, f. 1857, cand. mag. 1883, klasselærer i Skien 1884, adjunkt 1896, adjunkt i Stavanger 1903, overlærer i Skien 1909.

*Scharffenberg, Christian Fredrik Wilhelm*, f. 1856, cand. theol. 1880, klasselærer i Hammerfest 1882, i Molde 1883, be-styrer av Lillesand komm. middelskole 1886, adjunkt i Skien 1900, overlærer 1913.

*Eliassen, Anton Gottfred*, f. 1853, cand. philos. 1873, adjunkt i Skien 1900, overlærer 1913.

*Borchsenius, James*, f. 1870, cand. mag. 1894, adjunkt i Skien 1902, overlærer 1913.

- Moe, Benjamin Albert*, f. 1864, cand. mag. 1892, adjunkt i Skien 1903, overlærer 1913.
- Zernin, Walter Richard*, f. 1873, cand. mag. 1900, adjunkt i Kristiansund 1902, i Skien 1905, overlærer 1913.
- Sørensen, Johan Andreas*, f. 1859, cand. mag. 1887, adjunkt paa Hamar 1898, i Skien 1910 (tiltraadt 1911), overlærer 1913.
- Omang, Simen Oscar Fredrik*, f. 1867, cand. real. 1895, adjunkt i Larvik 1902, i Skien 1910 (tiltraadt 1911), overlærer 1913.
- Sauer, Gjermund Torkildsen*, f. 1877, cand. real. 1905, adjunkt i Aalesund 1911, i Skien 1912 (tiltraadt 1913), overlærer 1913.
- Boye, Morten Mathias*, f. 1863, cand. real. 1889, adjunkt i Lillesand 1898, i Brevik 1899, overlærer 1913, i Skien 1914.
- Utnes, Johan*, f. 1880, cand. mag. 1907, adjunkt i Bodø 1910, overlærer 1913, overlærer i Skien 1914.
- Thalberg, Olaf Marentius*, f. 1890, cand. real 1914, overlærer i Skien 1915.

#### Lærerinder:

- Bjørneng, Gudrun*, f. 1869, artium 1888, lærerinde ved Vadso komm. middelskole 1889, ved Kristiansands katedralskole 1896, ved Kragerø komm. middelskole 1899, i Skien 1900.
- Holmboe, Louise Therese*, f. 1871, lærerindeeksamen ved Olaf Bergs skole 1894, lærerinde i Skien 1901.
- Engelbrethsen, Anna Mathilde*, f. 1888, artium 1907, lærereksamen 1912, lærerinde ved skolen 1915.

#### Timelærere:

- Nielsen, Finn Harald*, f. 1851, major i landstormen, centralskoleeksamen; ansat som gymnastiklærer ved skolen 1885, tillike som lærer i tegning 1889.
- Hoel, Christian*, lærer ved Skiens folkeskole, f. 1864, lærer i sløid ved skolen fra 1898.

*Kvalvaagnes, N.*, lærer ved Skiens folkeskole, f. 1874, lærer i sløid ved skolen fra 1912.

*Nielsen, fru Lilli*, f. 1873, lærerinne i skrivning ved skolen fra 1913.

*Hvidsten*, organist, f. 1878, organisteksamen i Kristiania 1895, sanglærer ved skolen fra 1907.

*Hoel, Hans*, lærer ved Skiens folkeskole, f. 1874, lærer i gymnastik ved skolen 1915—16.

Skolens læge er etter doktor Gaathaugss død høsten 1913 (nuværende) stadsfysikus *Fan Backer*.

Skolens kasserer er overlærer *Blom*, fra 1907.

Skolens sekretær er fru *Lilli Nielsen*, fra 1908.

Skolens vaktmester er *Hans Engebretsen*, f. 1856, fra 1898.

### Forfald, permissioner og vikariater.

Froken *Holmboe* hadde permission hele skoleaaret 1913—14 og 1914—15. Hendes vikar var froken Anna *Engebretsen*.

Rektor *Gundersen* hadde permission av helbredshensyn fra  $\frac{1}{6}$  til  $\frac{30}{9}$  1914. Fra  $\frac{25}{1}$  1915 kunde han ikke længere besørge sine timer,  $\frac{3}{2}$  foreslog han at overl. Moe skulde fritas for 4 av sine timer for at være ham behjælpelig med skolens administration, og  $\frac{13}{2}$  ansokte han om 3 maaneders permission. Han døde to dage efter (15. februar kl 5 em.). Overl. *Moe* var senere konstituert som rektor til skoleaarets utgang.

Overlærer *Schneider* hadde av helbredshensyn permission fra  $\frac{5}{10}$  til  $\frac{5}{11}$  1914. Hans timer besørgedes dels av skolens lærere dels av frk. *Lilly Sørensen*.

Overlærer *Blom* blev syk  $\frac{21}{1}$  1915 (bronkit). Han ansokte  $\frac{13}{2}$  om permission for resten av maaneden.

Overlærer *Eliassen* var syk (influenta med bronkit)  $\frac{8}{2}$  —  $\frac{20}{2}$  1915. Hans timer besørgedes av infanterikaptein P. A. *Thorsen*.

Overl. *Schneider* hadde permission (uten utgift for staten) i mai og juni 1915 for i Riksarkivet at fortsætte sine studier til Skiens historie. Hans timer besørgetes av stud. mag. *Ballestad*.

Vaaren 1916 var der flere sygdomsforfall blandt lærerne; de lengste var: rektor  $\frac{2}{5}$  til  $\frac{20}{5}$ , overl. Blom  $\frac{23}{2}$ — $\frac{29}{2}$  og  $\frac{8}{5}$ — $\frac{16}{5}$ , overl. Borchsenius  $\frac{1}{3}$ — $\frac{17}{3}$ , overl. Eliassen  $\frac{10}{1}$ — $\frac{19}{1}$ , overl. Omang  $\frac{22}{1}$ — $\frac{3}{2}$ , alle angrepne av influensa (tildels med bronkit).

Overl. *Schneider* hadde permission i mai og juni 1916 paa samme maate som i 1915.

Overl. *Eliassen* fik i 1915—16 tilladelse til at la sine 5 timer matematik i 1 g. A besørge av overl. Boye og sine 6 timer matematik i I A av frk. Bjørneng, for at faa bedre tid til læreboksarbeide.

Hvor intet andet er bemerket er alle timer blit besørgt av skolens egne lærere, samt (i 1915—16) av frøken *Ida Blom*.

---

## III. Elevene.

## a. Elevenes antal.

	I	A	April 1914			April 1915			April 1916		
			Gutter	Piker	Sum	Gutter	Piker	Sum	Gutter	Piker	Sum
Middelsk.	I	A	14	18	32	26	7	33	25		25
—	I	B	13	15	28	13	21	34	13	16	29
—	I	C								30	30
—	II	A	32		32	13	17	30	22	10	32
—	II	B		29	29	13	16	29	11	20	31
—	III	A	30		30	27		27	10	15	25
—	III	B		28	28		27	27	10	16	26
—	IV	A	24		24	31		31	21		21
—	IV	B		25	25		26	26		20	20
	Sum		113	115	228	123	114	237	112	127	239
Gymnasiet	I	A	17	8	25	8	21	29	19	9*)	28
—	I	B	11	3	14	16		16	17		17
—	2	a	9		9	21	2	23	14	2	16
—	2	b	6	8	14	7	8	15	10	15	25
—	3	a	10	1	11	10		10	19	2	21
—	3	b	5	4	9	6	8	14	5	9	14
	Sum		58	24	82	68	39	107	84	37	121
Samlet antal			171	139	310	191	153	344	196	164	360

\*) Herav i hospitant i sprog (pike).

Elevenes gjennemsnitsalder <sup>1/7</sup> 1915.

Middelskolen	I	A	11	aar	10	md.	—	Normalalder	11	aar
—	I	B	11	-	11	-	—	—	11	-
—	I	C	11	-	11	-	—	—	11	-

Middelskolen	II A	12	aar	11	md.	—	Normalalder	12	aar
—	II B	13	-	I	-	—	—	12	-
—	III A	14	-	I	-	—	—	13	-
—	III B	14	-	2	-	—	—	13	-
—	IV A	14	-	10	-	—	—	14	-
—	IV B	14	-	9	-	—	—	14	-
Gymnasiet	1 A	15	-	9	-	—	—	15	-
—	1 B	16	-	2	-	—	—	15	-
—	2 a	16	-	11	-	—	—	16	-
—	2 b	17	-	I	-	—	—	16	-
—	3 a	18	-	—	—	—	—	17	-
—	3 b	17	-	10	-	—	—	17	-

*b. Elevenes hjemstavn.*

Av 310 vaaren 1914 hadde 80 hjemme utenfor byen

-	344	—	1915	-	112	—	-	-
-	360	—	1916	-	105	—	-	-

Fra Gjerpen var: 30—40—22, fra Solum: 9—18—19, fra Porsgrund: 13—24—24, fra Brevik: 6—5—8, fra Eidanger: 1—3—5, fra Gvarv: 2—2—4, fra Kragerø: 1—5—5; de øvrige fra forskjellige steder.

*c. Fritagelse for undervisning.*

*Gymnastik*, 1913—14: 9 gutter (7 i gymnasiet, 2 i middelskolen) og 17 piker. 1914—15: 14 g. (10 i gymn., 4 i m.sk.) og 4 p. 1915—16: 4 g. (2 i gymn., 2 i m.sk.) og 18 p. (derav 7 kun for et halvt aar).

*Sang*, 1913—14; i gymn. 4 g., i m.sk. 8 g., 4 p. 1914—15: i gymn. 7 g., 3 p., i m.sk. 8 g., 2 p. 1915—16: i gymn. 11 g., 5 p., i m.sk. 1 g., 1 p.

*Sløid*, i hvert av de 3 aar: 1 gut.

*Religion*, 1913—14: 9 (hvorav 4 bare for forklaring). 1914—15: 7 (hvorav 1 bare for forklaring og salmevers). 1915—16: 8 (hvorav 3 bare for forklaring).

1916]

Elevenes antal m. m.

19

*Tysk*, 1913—14: 1 g., 3 p. 1914—15: 5 g., 3 p. (hvorav  
1 ogsaa hadde indskrænket pensum i matematik).  
1915—16: 1 g.

*Engelsk*, 1915—16: 1 p.

## IV. Fagfordeling.

**1913—14.**

Tysk:	3 g., 2 g., IV B: 11	Rektor Gundersen.
Geogr.:	I A, II B: 4	

15

**1914—15.**

3 g., 2 g. a, 1 g. B:	10
Norsk:	2 g. b: 4

14

**1915—16.**

Rektor Hermanstorf.	
Engelsk:	3 g. a, II B: 6

Fransk: 1 g. A, 1 g. B: 8

14

Overlærer Alexander.

Matem.:	3 g. a, IV B, III A: 16	1 g. A, III A, III B, II B: 20
Geogr.:	3 g. a, IV B, III A III B: 7	2 g. a, IV A, IV B, III A: 8
Tegn.:	3 g. a: 1	

24

28  
(ekstra: 4)

Overlærer Boye.

2 g. a, IV A, IV B, III B:	21
2 g. b, IV A, II A:	6
2 g. a: 1	

28  
(ekstra: 4)

Overlærer Blom.

Norsk:	3 g., 3 g. b: 7	1 g. A: 5	2 g. b: 6
Eng.:	1 g., III A, II B: 14	2 g. a, IV A, III B: 12	2 g. a, IV B, II A: 12
Hist.:	II B: 2	1 B: 3	1 g. A, II B: 5

23

22

23

## Overlærer Borchsenius.

Norsk: IV A, I B: 9	I g. B, II B, I A: 14	2 g. a, III B, II A: 14
Tysk: II A: 5	III A: 5	IV A: 5
Eng.: 2 g. a, 2 g. b: 9	3 g. a, 3 g. b: 8	I g. B: 4
Fransk: I g.: 4	2 g. b: 3	3 g. b, 2 g. a: 7
Geogr.: IV A: 2		
29 (ekstra: 4 i gymn.)	30 (ekstra: 6)	30 (ekstra: 6 i gymn.)

## Overlærer Eliassen.

Mat.: 2 g. a, 2 g. b, IV A, III B: 19	3 g. a, 2 g. a, 2 g. b, I A: 21	3 g. a, I g. A, II A, I A: 22
Tegn.: 2 g. a: 1	3 g. a, 2 g. a: 2	3 g. a: 1
Geogr.: 2 g.: 2	3 g. a: 1	3 g. a: 1
Mat. indsk. pensum IV: 1		

23

24

24

## Overlærer Moe.

Norsk: I g., I A: 10	2 g. a, II A: 10	3 g. a, 3 g. b: 13
Eng.: 3 g. a, III B, II A: 11	2 g. b, IV B, III A: 17	3 g. b, IV A: 12
Fransk: 3 g. b: 5	Landsmaal: 2 g. b: 2	3 g. b: 2

Hist.: I g. B: 3

26  
(ekstra: 1)29  
(ekstra: 5)30  
(ekstra: 6 i gymn.)

## 1913—14.

Fysik: 3 g. a, IV A: 9  
 Kemi: 1 g.: 4  
 Biologi: 3 g. a, 3 g. b: 4  
 Naturf.: II A: 2  
 Matm.: I A: 6

25

## 1914—15.

2 g. a, IV A: 9  
 1 g. B: 4  
 3 g. a, 3 g. b: 4  
 III A: 2  
 IV A, II A: 10

29  
 (ekstra: 5)

## 1915—16.

3 g. a, IV A: 9  
 1 g. B: 4  
 3 g. a, 3 g. b: 6  
 I B: 3  
 III A: 5

27  
 (kstra: 2 i gymn.)

## Overlærer Sauer.

Fysik: 2 g. a, IV B: 9  
 Kemi:  
 Naturf.: III A, I A: 5  
 Matm.: III B, I B: 10  
 Geogr.: I B: 2

26

3 g. a, IV B: 9  
 1 g. A: 4  
 II A: 2  
 1 g. B, IV B: 10  
 2 g. b, II B: 4

29  
 (ekstra: 5)

2 g. a, IV B: 9  
 1 g. A: 4  
 III A: 2  
 2 g. b: 3  
 2 g. a, IV B, III B: 6

24

## Overlærer Scharffenberg.

Religion: gymn., IV A, IV B  
 III A, II A, I A: 11

gymn., IV A, B,  
 III A, II A, I A: 13

gymn., IV A, B, III A,  
 II A, I A: 14

Tysk: III A: 5  
Norsk: II A: 4  
Eng.: IV A: 5

25

IV A, I A: 11

24

I g. B, II A, I A: 15

29 (ekstra: 5)

## Overlærer Schneider.

Norsk: IV B, II B: 8  
Tysk:  
Hist.: I g., IV B, III A, B, I B: 15 I g. A, IV B, III B: 9

23

III B, I B: 9  
I B: 6

24

IV B, II B: 8  
II B: 5  
IV B, III B, I A: 9

22

## Overlærer Skaaden.

Norsk: III B: 4  
Eng.: 3 g. b, II B: 12  
Fransk: 3 g. a, 2 g. a 2 g. b: 7  
Geogr.: I A: 2

25

IV B: 4  
I g. A, II A: 9  
3 g. a, 3 g. b, 2 g. a, I g. B: 13  
II A: 2

28 (ekstra: 4)

I A: 5  
2 g. b, I g. A, III A: 16  
3 g. a: 2

23

## Overlærer Sørensen.

Norsk: 2 g.: 6  
Landsmaal: 2 g.: 2  
Tysk: IV A, III B: 10  
Hist.: IV A, II A, I A: 8

26 (ekstra: 2)

3 g. a og b: 7  
IV B: 5  
2 g. a, I C: 9  
2 g. a, 2 g. a, IV A, III A: 12

23

I g. A: 5  
I g. A: 2  
3 g. a, 2 g. a, IV A, III A: 12

28 (ekstra: 5 i gymn.)

1913—14.

1914—15.

1915—16.

## Overlærer Zernin.

Norsk: III A: 4

IV A: 4

Tysk: 1 g., I B: 10

2 g. a, 1 g., II B: 12

Hist.: 3 g. a og b, 2 g a og b: 10

3 g. a og b, 2 g. b, IV A: 13

24

29  
(ekstra: 5)

28

(ekstra: 4 i gymn.)

## Overlærer Utnes.

Norsk: III A: 4

1 g. B, IV A, I C: 14

Tysk: III B: 5

IV B: 5

Eng. 1 g. B, II B: 9

III B: 5

Fransk: 1 g. A: 4

2 g. b: 3

Hist.: II B, I A: 5

27  
(ekstra: 3)27  
(ekstra: 3)

## Overlærer Thalberg.

Matm.: 1 g. B, II B, I B: 16

Geogr.: III A, II B, I A: 6

Naturf.: I A: 3

25

## Frøken Bjørneng.

Religion: III B, I B: 4	III B, I B: 4	II B: 2
Naturf.: III B: 2	II B, I B: 5	III B, II B, I C: 7
Matm.: II B, I B: 11	I B: 6	I C: 6
Haandarb.: III B, II B, I B: 9	IV B, III B, II B: 9	IV B, III, I C: 9

26

24

24

## Frøken Holmboe.

Religion: III B, I B, I C: 6
Hist.: II A, I B, I C: 8
Geogr.: I B, I C: 4
Haandarb. II B, I B: 6

24

## Frøken Engebrethsen.

Religion: II B: 2	II B: 2	Norsk: III A, I B: 9
Tysk: II B, I A: 11	II A: 5	III A, I B: 11
Naturf.: II B, I B: 5	III B, I A: 5	II A: 2
Gymnastik: III, II, I: 6	III, II, I: 6	III, II, I: 6
Haandarb.: 2	I B: 3	
	Geogr.: II A, I A: 4	

26

25  
(ekstra: 1)28  
(ekstra: 3)

**1913—14.****1914—15.****1915—16.**

## Major Nielsen.

Tegning: 14

14

16

Gymnastik: 20

20

19

34

34

35

Lærer Hoel og lærer Kvalvaagnes.

Sløid: 7 hver

7 hver

9 hver

## Organist Hvidsten.

Sang: 10

10

11

## Fru Lilli Nielsen.

Skrivning: 8

8

9

Lærer Hans Hoel.  
Gymnastik: I A og B: 3

V. Timefordelingstabel  
(for 1915—1916).

	Middelskolen				Gymnasiet						1		2		3	
	I		II		III		IV		I		a	b	a	b	a	b
Religion . . .	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Norsk . . .	5	4	4	4	5	6	6	6	6	6	6	6	7			
Tysk . . .	6	5	5	5	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Engelsk . . .		5	5	5	4	2	7	1	7	1	7					
Fransk . . .						4	2	3	2	3	2	5				
Historie . . .	3	2	3	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	5	
Geografi . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1					
Naturfag . . .	3	2	2	4	4	5	5	5	7	5	7	2				
Regning og matem.	6	5	5	5	5	6	6	6	3	6						
Tegning . . .	2	2	1	2			1			1						
Skrivning . . .	1	1	1	1												
Legemsøvelser . .	g. 3	3	3	3	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4		
		p. 2	2	2												
Haandgjerning . .	g. 2	2	2	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
		p. 3	3	3												
Sang . . .	1	1	1													

a = reallinen, b = sprogl.-hist. linje.

Pikene i IV har været fritat for *gymnastik*; de øvrige dannet 3 partier efter klassetrinnet. Likesaa guttene i middelskolen 4 partier; i gymnasiet dannet første klasse et parti, anden og tredje hadde 6 timer, fordelt saaledes at a-linjen hadde 3, b-linjen 4 timer (3 g. a var i biologi delt i 2 partier; naar det ene parti hadde biologi, hadde det andet gymnastik). I *sang* dannet 2. og 3. gymnasieklasses et parti.

## VI. Undervisningen.

Med kirkedepartementets tilladelse sloifes denne gang beretningen om hvad der er læst i sidste skoleaar, da det i alt væsentlig er det samme som ved forrige beretnings utgivelse, og der forefindes et stort antal eksemplarer av denne.

### Fortegnelse

over de skolebøker som benyttes i skoleaaret 1916—17.

#### *A. Middelskolen:*

##### **I religion.**

- Vogt, Bibelhistorie (fork. av dr. Bang)
- Klaveness' Forklaring
- Brun og Caspari, Kirkehistorie
- Landstads salmebok
- Bibelen

##### **I norsk**

- Alnæs Lærebok I—IV
- Løkkes grammatik ved Knudsen
- Hougen, Retskrivningsregler

##### **I tysk.**

- Knudsen og Kristiansen, Lærebok for begyndere
- Gundersen, Tyske læsestykker I—III
- Løkke, Tysk grammatik
- Scharffsenberg, Stiløvelser

##### **I engelsk.**

- Brekke, Lærebok for begyndere
- Blom og Gleditsch, Engelsk lærebok  
— — — Glossar
- Western, Ny engelsk grammatik

##### **I historie.**

- Ræder, Verdenshistorie

##### **I geografi.**

- Arstal og Skattum, Geografi

##### **I naturfag.**

- Sørensen, Zoologi
- Sørensen, Botanik
- Knudsen og Falch, Det menneskelige legeme I
- Henrichsen, Fysik

##### **I matematik.**

- Føyn og Juel, Regnebok I—III
- Eliassen, Geometriske øvelser I—II
- Eliassen, Geometri
- Bonnevie og Eliassen, Aritmetik

#### *B. Gymnasiet:*

##### **I religion.**

- Bibelen

**I norsk og oldnorsk.**

Knudsen, Norsk læsning for gymnasiet I—II

Hoffgaard, Litteraturhistorie

Seip, Norsk grammatik

Skard, Nynorsk ordbok

Skard, Retskrivningsreglar

Nygaard, Oldnorsk læsebok for begyndere

Nygaard, Utvalg av den norrøne litteratur

**I tysk.**

Gundersen, Tysk for gymnasiene

Løkke, Tysk grammatik

**I engelsk.**

Brekke og Western, Engelske forfattere for 1. gymn.kl.

Brekke og Western, Engelske forfattere for det sprogl. hist. gymn. 2. og 3. kl.

Western, English Institutions

Otto Anderssen, History of English Literature

Anderssen og Eitrem, Tillæg til engelske klassikere

Merchant of Venice (ved Collin)

**I fransk.**

Hermanstorff, Grammatik

Hermanstorff og Wallem, Elementærbok

Hermanstorff og Wallem, Utvalg av den nyere franske litteratur

**I historie.**

Ræder, Oldtidens historie

Schjøth og Lange, Verdenshistorie I—II

Johnsen og Pedersen, Nordens historie

Taranger, Samfundslære I

Historisk læsning for gymnasiet

**I geografi.**

Haffner og Werenskiold, Geografi

Alexander, Matematisk geografi

**I naturfag.**

Waage, Kemi

Knudsen og Falch, Det menneskelige legeme II

Resvoll, Biologi I: Botanik

Bonnevie, Biologi II: Zoologi

Isaachsen, Fysik I—II

Holt og Schøyen, Fysikopgaver

**I matematik.**

Eliassen, Algebraisk kursus I—II

Bonnevie og Sørensen, Geometri ved Alexander

Guldberg, Stereometri

Guldberg, Analytisk geometri

Johannesen, Trigonometri

## VII. Avgangseksamener.

### A. Middelskole-eksamen.

For den *skriftlige* del av eksamen opnævnte undervisningsraadet følgende *censurkomite for 5. kreds*<sup>\*)</sup> (Skiens skoles rektor er formand i kredsen).

#### I 1914:

- For norsk: overl. Borchsenius (Sk.), cand. philos. A. Jensen (L.), suppl. overl. Gathe (B.).
- » tysk: overl. Scharffenberg (Sk.), frk. Smith (P.), suppl. overl. Hougen (Sa.).
- » engelsk: overl. Skaaden (Sk.), frk. Grøntoft (Sa.), suppl. overl. Vemmestad (P.).
- » matematik: overl. Boye (B.), overl. Winsnes (L.), suppl. overl. Rødland (P.).

#### I 1915:

- For norsk: overl. Borchsenius (Sk.), cand. philos. A. Jensen (L.), suppl. overl. J. F. Greve (L.).
- » tysk: overl. Scharffenberg (Sk.), overl. Hougen (Sa.), suppl. frk. Smith (P.).
- » engelsk: overl. Skaaden (Sk.), frk. Grøntoft (Sa.), suppl. overl. Vemmestad (P.).
- » matematik: overl. Boye (Sk.), overl. Rødland (P.), suppl. overl. Hoffstad (Sa.).

#### I 1916:

- For norsk: overl. Borchsenius (Sk.), overl. Winter-Hjelm (Sa.), suppl. overl. Kvavig (B.).

<sup>\*)</sup> B. = Brevik, L. = Larvik, P. = Porsgrunn, Sa. = Sandefjord,  
Sk. = Skien.

For tysk: overl. Utnes (Sk.), overl. Hougen (Sa.), suppl. frk. Smith (P.).

» engelsk: overl. Skaaden (Sk.), frk. Fürst (L.), suppl. overl. Vemmestad (P.).

» matematik: overl. Boye (Sk.), overl. Rødland (P.), suppl. overl. Hoffstad (Sa.).

*Fællesscensuren* avholdtes i Skien tirsd. 16. og onsd. 17. juni 1914, fred. 18. og lørd. 19. juni 1915, fred. 16. og lørd. 17. juni 1916.

### Antallet av kandidater ses av nedenstaaende skema.

	1914		1915		1916		Sum i treaaret
	Elever	Privat- ister	Elever	Privat- ister	Elever	Privat- ister	
Skien . .	48	7	56	83	41	47	282
Brevik . .	19	16	19		17		71
Larvik . .	36	6	29	6	33	7	117
Porsgrunn .	37	56	42		38		173
Sandefjord .	31	3	33	4	46	1	118
Langesund					9		9
Notodden .					17		17
Rjukan . .					9		9
Sum	171	88	179	93	210	55	796
	259		272		265		

Efter undervisningsraadets bestemmelse avholdtes der *prøve* i følgende *mundtlige fag* for Skiens skoles elever med vedføiede censorer:

1914: I IV A og B religion, pastor Erlandsen (Sk.); norsk, cand. A. Jensen (L.); i IV A historie, overl. Hougen (Sa.); i IV B naturfag, overl. Winsnes (L.); i kl. III naturfag, overl. Winsnes (L.).

1915: I IV A og B norsk, overl. J. F. Greve (L.); engelsk, frk. Henrichs (B.); matematik, overl. Hoffstad (Sa.); i III A religion, pastor Erlandsen (Sk.); i III B naturfag, overl. Rødland (P.).

1916: I IV A religion, pastor Erlandsen (Sk.); i IV A og B tysk, overl. Nordby (Sa.); i IV B engelsk, overl. Rindal (L.); i IV A historie, frk. Smith (P.). (I IV B blev prøven i historie sløifet, da overl. Schneider hadde fået permission). I III A naturfag, overl. Tønnesen (L.); i III B religion, pastor Erlandsen (Sk.).

De mundtlige prøver avholdtes i 1914 18.—30. juni, i 1915 21. juni—1. juli, i 1916 21.—29. juni.

I de fag og færdigheter hvori prøve ikke avholdtes, blev i henhold til reglementet de karakterer gjeldende som faglæreren før eksamens begyndelse hadde git for elevenes standpunkt.

*Privatister* prøves i samtlige fag og færdigheder.

Efter undervisningsraadets bestemmelse fungerte følgende som eksaminatorer og censorer for privatister ved Skiens skole.

1914: (13—30. juni, 7 eksaminander). Religion: overl. Scharffenberg, pastor Erlandsen. Norsk: overl. Borchsenius, cand. A. Jensen (L.). Tysk: overl. Sørensen, overl. Scharffenberg. Engelsk: overl. Moe, overl. Skaaden. Historie: overl. Sørensen, overl. Hougen (Sa.). Geografi: overl. Borchsenius, overl. Folkvard (P.). Naturfag: overl. Sauer, overl. Winsnes (L.). Matematik: overl. Eliassen, overl. Omang. Skrivning: fru Lilli Nielsen, frk. Hassel (L.). Tegning: Major Nielsen, overl. Winsnes (L.). Gymnastik: Major Nielsen, kapt. Damm (P.). Sløid: lærer Chr. Hoel, overl. Nordby (Sa.). Haandarbeide for piker: frk. Engebrethsen, frk. Bjørneng. I III klasse: religion: overl. Scharffenberg, pastor Erlandsen. Naturfag: overl. Sauer, overl. Winsnes (L.).

1915: (21. juni—5. juli, 65 eksaminander, 8 partier). Religion: pastor Qvigstad (P.), pastor Mollestad (Gjerpen). Norsk: overl. Borchsenius, cand. A. Jensen (L.). Tysk: overl.

Hougen (Sa.), overl. Jørgensen (L.) for parti 1, 2, 3, 6, overl. Scharffenberg, overl. Kvavig (B.) for parti 4, 5, 7, 8. Engelsk: overl. Utnes, frk. Grøntoft (Sa.) (for parti 3: overl. Utnes, frk. Henrichs (B.), for parti 5: overl. Moe, frk. Henrichs (B.). Historie: overl. Hjermann (P.), frk. Fürst (L.). Geografi: overl. J. F. Greve (L.), overl. Folkvard (P.) (for parti 2 og 7: overl. Boye, overl. Ytterbøe (Sa.). Naturfag: overl. Hoffstad (Sa.), overl. Preus (L.) (parti 3, 4, 6—8); overl. Omang, overl. Rødland (P.) (parti 1); overl. Omang, overl. Winsnes (L.) (parti 2); overl. Sauer, overl. Hoffstad (Sa.) (parti 5). Matematik: overl. Boye, overl. Winsnes (L.) (parti 1—3, 5); overl. Sauer, overl. Hoffstad (Sa.) (parti 4, 6—8). Skrivning: fru Lilli Nielsen, frk. Hassel (L.). Tegning: major Nielsen, kaptein Damm (P.). Gymnastik: major Nielsen, kaptein Thorsen (P.). Sløid: lærer Chr. Hoel, lærer Haga (P.). Haandarbeide for piker: frk. Bjørneng, frk. Vemmestad (P.). I III klasse (14. juni—3. juli; 74 eksaminander, 7 partier). Religion: rektor Sommerfelt (L.), pastor Erlandsen (parti 1—3, 6), overl. Scharffenberg, pastor Erlandsen (parti 4, 5, 7). Naturfag: overl. Omang, overl. Winsnes (L.) (parti 1, 2); overl. Rødland (P.), overl. Omang (parti 3—7).

**1916:** (19. juni—3. juli; 38 eksaminander, 4 partier). Religion: pastor Qvigstad (P.), pastor Mollestad (Gjerpen). Norsk: overl. Borchsenius, overl. Kvavig (B.) Tysk: overl. Hougen (Sa.), overl. Jørgensen (L.). Engelsk: overl. Utnes, frk. Grøntoft (Sa.). Historie: overl. Zernin, frk. Fürst (L.). Geografi: overl. Ytterbøe (Sa.), overl. Folkvard (P.). Naturfag: overl. Boye, overl. Preus (L.). Matematik: overl. Omang, overl. Winsnes (L.). Skrivning: fru Lilli Nielsen, frk. Hassel (L.). Tegning: major Nielsen, kaptein Thorsen (P.). Sløid: lærer Chr. Hoel, lærer Haga (P.). Haandarbeide for piker: frk. Bjørneng, frk. Vemmestad (P.). I III klasse (14.—20. juni; 64 eksaminander, 6 partier). Religion: pastor Qvigstad (P.), pastor Erlandsen. Naturfag overl. Sauer, lærer H. Jenssen (Sa.).

## Utfaldet av middelskole-eksamen.

(Ved elevenes navn er tilføjet fødselsaar og datum; fars navn; hvor mange aar vedkommende har været elev av Skiens skole, karakterene for orden i skriftlige arbeider, flid og opførsel).

### 1914.

Der anmeldtes 48 elever (24 gutter, 24 piker). Av disse bestod 9 ikke den skriftlige prøve (4 gutter, 5 piker). De øvrige 39 fuldførte eksamen med følgende resultat:

- a) Hovedkarakter *Særdeles tilfredsstillende.*
- 1. Svendsen, Hans Theodor Svend,  $^{30}/5$  1898; maler Theodor S.; 4; M., M., M.
- b) Hovedkarakter: *Meget tilfredsstillende.*
- 2. Eika, Sverre,  $^{29}/8$  1899; lærer Halvor Halvorsen; 4; T., M., M.
- 3. Engh, Jakob Jensen,  $^{18}/4$  1898; maler Carl P. E.; 4; M., M., M.
- 4. Grini, Alf,  $^{23}/2$  1899; o.r.sakf. Tholf G.; 4; M., M., M.
- 5. Hansen, Haakon,  $^{25}/2$  1899; konsul Frederik H., Solum; 4; M., M., M.
- 6. Hegge, Eivind Martinius,  $^{14}/1$  1898; apoteker Jens Chr. Sahl H.; 4; T., M., M.
- 7. Pedersen, Finn Lyng,  $^{14}/11$  1898; snekker Anders P.; 4; Ng., T., M.
- 8. Rugstad, Hans Jakob,  $^{5}/4$  1898;  $\ddagger$  Isak Hansen R., Solum; 4; T., M., M.
- 9. Torgersen, Eivind,  $^{27}/11$  1898; snekker P. T.; 4; T., M., M.
- 10. Ånensen, Bergljot,  $^{3}/2$  1899; kontorchef Peter August Å., Skotfos; 4; M., M., M.
- 11. Eckhoff, Ingeborg L a u r a Sofie,  $^{10}/10$  1898; sogneprest Kristian Martin E., Gloppen; 1; M., M., M.
- 12. Jenssen, Elsa,  $^{28}/9$  1899; statsadvokat Henrik Christian J.; 4; T., M., M.
- 13. Johnsen, Christiane Benedikte,  $^{17}/8$  1898; pianostemmer Bredo J.; 3; M., M., M.

14. Kollstad, Astrid,  $\frac{8}{8}$  1899; apoteker Hjalmar Severin K.; 3; T., M., M.
15. Malterud, Kathrine,  $\frac{29}{6}$  1898; kjøbmand Carl M.; 4; T., M., T.
16. Moe, Bergljot Johanne,  $\frac{5}{1}$  1899; overlærer Albert M.; 4; T., M., T.
17. Petersen, Helga,  $\frac{14}{6}$  1899; avdelingsingeniør Peter Andr. Johan P.; 4; T., T., M.
18. Rasmussen, Tjodvor,  $\frac{20}{10}$  1898; bankdirektør Tidem R.; 4; M., M., T.
19. Ulrichsen, Dagny,  $\frac{25}{11}$  1898; agent Joh. C. U.; 4; M., M., M.
20. Wenstøp, Lissi Eleonore,  $\frac{13}{12}$  1897; mekaniker Nils W.; 4; M., M., M.  
c) Hovedkarakter: *Tilfredsstillende.*
21. Bjurstrøm, Gustav Ulrik Halvard,  $\frac{30}{3}$  1899; Karl B.; 4; T., T., M.
22. Bordrud, Gunnar,  $\frac{20}{9}$  1897; disponent Gerrit B.; 4; T., T., M.
23. Holte, John,  $\frac{24}{6}$  1898; disponent Stian H., Solum; 4; T., T., M.
24. Kristoffersen, Alf,  $\frac{18}{9}$  1898; pastor Severin Kr.; 2; T., M., M.
25. Langerud, Ole Iversen,  $\frac{8}{6}$  1897; skogarbeider Ivar L.; 4; T., M., M.
26. Langøe, Ryulf,  $\frac{29}{6}$  1897; bestyrer Andreas P. L.; 4; T., T., M.
27. Lindstad, Johan Petter,  $\frac{31}{3}$  1897; snekker Jonas L.; 4; M., T., M.
28. Møller, Karl Fredrik,  $\frac{10}{9}$  1897; maskinist Martin Emanuel Olsen; 4; Ng., T., T.
29. Schriver, Edgar,  $\frac{7}{7}$  1899; garvermester Thor S.; 4; Ng., T., T.
30. Dahle, Kathinka,  $\frac{13}{12}$  1897; ingeniør Alf D.; 4; M., T., T.

31. Frøstrup, Cathrine,  $^{16}/5$  1898; byfoged Kintzell F.; 4; M., T., M.
32. Gundersen, Ingebjørg,  $^{16}/7$  1898; advokat Lars G.; 4; M., M., M.
33. Hanssen, Ambjørg Agathe,  $^{18}/11$  1898; kjøbmand Alfred M. J. H.; 4; M., M., M.
34. Nicolaysen, Lydia,  $^{2}/6$  1898; handelsbetjent Victor N.; 4; T., T., M.
35. Østensen, Astrid Sophie,  $^{6}/4$  1897; bygningssnekker Thorgrim Ø.; 4; T., M., M.  
d) Hovedkarakter: *Nogenlunde tilfredsstillende.*
36. Hanssen, Karsten Sigurd Johannes,  $^{16}/1$  1898; ingenør Johannes H.; 4; T., T., T.
37. Dahl, Isborg,  $^{11}/12$  1899; farver Theodor D.; 4; T., T., T.  
e) *Ingen hovedkarakter*  
(fordi de var fritat nr. 38 for gymnastik og sløid, nr. 39 for tysk).
38. Albrektsen, Paul,  $^{30}/5$  1896; dampskibsfører Albert A.; 4; M., M., M.
39. Jakobsen, Alfild Borghild,  $^{3}/5$  1898; dampskibsfører Jørgen J.; 4; T., T., T.

Desuten var anmeldt 7 *privatister* (6 gutter, 1 pike), som alle bestod eksamen (6 med T., 1 med Ng.).

### 1915.

Der anmeldtes 56 elever (30 gutter, 26 piker), hvorav 3 piker ikke bestod den skriftlige prøve. De øvrige 53 fuldførte eksamen med følgende resultat:

- a) Hovedkarakter: *Særdeles tilfredsstillende.*
1. Andersen, Hartvik M a n d r u p,  $^{11}/3$  1899; sliperiarbeider Halvor Andersen Jøntvedt; 4; M., M., M.
  2. Lund, Sigrid,  $^{24}/4$  1900; lærer Tellef L.; 4; M., M., M.
  3. Melfald, Esther,  $^{24}/5$  1899; † gaardbruker Thyke M.; 4; M., M., M.
  4. Nilssen, Hjørdis,  $^{1}/8$  1899; bokhandler Erik St. N.; 4; M., M., M.

5. Olafsen, Olga Marie,  $\frac{26}{6}$  1899; kjøbmand Harald O.; 4; M., M., M.  
b) Hovedkarakter: *Meget tilfredsstillende.*
6. Aanderud, Leif,  $\frac{8}{9}$  1900; reisende Anton Carsten A., Gjerpen; 4; M., M., T.
7. Amble, Tor,  $\frac{8}{1}$  1900; ♀ kontorchef Sigward A.; 4; M., M., M.
8. Engebrethsen, Sverre Leonard,  $\frac{2}{6}$  1899; fabrikarbeider Ole Andreas E.; 4; T., T., T.
9. Gisholt, Einar Jacobsen,  $\frac{26}{8}$  1898; gaardbruker Jacob S. G., Kilebygden; 2; M., M., M.
10. Gisholt, Trygve Jacobsen, forrige tvillingbror; 2; M., M., M.
11. Helgesen, Øivin,  $\frac{19}{8}$  1899; lods Isak H.; 4; M., M., M.
12. Malterud, Andreas,  $\frac{12}{1}$  1900; kjøbmand Carl M.; 4; T., M., M.
13. Blichfeldt, Philippa Finne,  $\frac{17}{10}$  1898; o.r.sakf. P. Fredrik B.; 4; M., M., M.
14. Böhle, Solveig,  $\frac{4}{6}$  1900; snekker Jørgen B.; 4; T., M., M.
15. Farvolden, Ester Teodora,  $\frac{2}{2}$  1899; huseier Torger M. F.; 4; M., M., M.
16. Holte, Hjørdis,  $\frac{24}{6}$  1898; ingenior Stian H., Solum; 4; M., M., M.
17. Ording, Solveig Ellida,  $\frac{15}{12}$  1899; handelsgartner Hans A. O., Gjerpen; 4; T., M., M.
18. Raastad, Kirsten,  $\frac{7}{10}$  1900; sekretær Carl Edvard R.; 4; T., M., M.
19. Rugstad, Anna Marie Olea,  $\frac{2}{5}$  1898; lærer Hans A. R.; 4; T., M., M.  
c) Hovedkarakter: *Tilfredsstillende.*
20. Ånensen, Sverre,  $\frac{28}{3}$  1900; kontorchef Petter August Å., Skotfos; 4; T., T., T.
21. Augestad, Tor Ekelund,  $\frac{27}{1}$  1899; vognmand Wilhelm Å; 4; T., M., M.
22. Dahle, Henrik,  $\frac{12}{8}$  1899; amtsingeniør Alf D.; 4; M., M., M.

23. Dahlen, Kristian Thorvald,  $^{28}/_{12}$  1898; politibetjent Thorvald Chr. D.; 4; T., T., T.
24. Ellefsen, Reidar Winther,  $^{26}/_{11}$  1899; dampskibsfører Oluf Amandus E.; 1; T., M., M.
25. Gisholt, Erik Rasmussen,  $^{16}/_{10}$  1898; gaardbruker Rasmus S. G., Kilebygden; 2; M., M., M.
26. Gundersen, Thor,  $^{11}/_{12}$  1900; kjøbmand Thor Edvard G.; 4; T., T., M.
27. Hansen, Fredrik Carl,  $^{21}/_4$  1900; kontorchef Frederik C. H., Solum; 4; M., T., T.
28. Holt, Ole O.,  $^{11}/_8$  1898; Ole H.; 4; M., M., M.
29. Høisæt, Nils Georg,  $^{10}/_5$  1898; lagerchef Solve Anton N. H.; 4; M., T., M.
30. Johansen, Trygve,  $^{10}/_7$  1899; ♂ flv. kaptein Hjalmar J.; 4; M., T., M.
31. Kittilsen, Hans Abr.,  $^{24}/_5$  1900; ♂ Hans Abr. K.; 4; T., T., T.
32. Kristoffersen, Erling,  $^{15}/_{11}$  1899; pastor Severin K.; 3; T., T., M.
33. Larsen, Finn,  $^{6}/_6$  1898; agent Wilhelm B. L., Gjerpen; 3; T., M., M.
34. Lund, Johannes Hazelund,  $^{15}/_9$  1898, distriktslæge Olaf L., Dalen; 3; M., T., T.
35. Olsen, Erling,  $^{11}/_8$  1899; ♂ departementssekretær Otto A. O.; 4; M., T., M.
36. Rasmussen, Bjarne,  $^{22}/_{11}$  1899; bankdirektør Julius R. R., Gjerpen; 4; T., Ng., Ng.
37. Aarak, Else,  $^{4}/_{12}$  1897; postekspeditør Tarje A.; 4; M., M., M.
38. Eberhardt, Julie Johanne Irgens,  $^{27}/_4$  1899; grosserer Christian C. E., Gjerpen; 4; M., M., M.
39. Frøstrup, Ruth,  $^{9}/_5$  1900; byfoged Kintzell F.; 4; T., M., M.
40. Gurholt, Karen Sessell,  $^{3}/_4$  1898; kjøbmand Martin G.; 4; T., M., M.

41. Jenssen, Ruth Esther Johanne,  $^{18}/_5$  1899; agent Johannes J.; 4; T., M., M.
42. Knudsen, Mirjam Irene,  $^{12}/_{11}$  1899; papirarbeider Karl Alfred K.; 4; M., M., M.
43. Nilsen, Ingeborg,  $^{15}/_6$  1899; arbeider Carl N.; 4; M., M., M.
44. Romecke, Lilly,  $^{11}/_4$  1900; postekspeditør Samuel R.; 4; M., M., M.
45. Stensrud, Hjordis,  $^{25}/_6$  1900; grosserer Einar S.; 4; M., T., T.
46. Tobiassen, Aslaug,  $^{18}/_6$  1899; dampskibsører O. T.; 4; M., M., M.  
d) Hovedkarakter: *Nogenlunde tilfredsstillende.*
47. Fjeld, Josef,  $^{11}/_9$  1899; kjøbmand Jacob F.; 4; T., T., M.
48. Rømecke, Oscar Bastian,  $^{1}/_6$  1898; postekspeditør Samuel R.; 4; T., Ng., Ng.  
e) *Ingen hovedkarakter*

(fordi de var fritat for tysk).

49. Hansen, Claus Kristoffer,  $^{12}/_{11}$  1898; † skibsører Claus H., Solum; 4; T., T., T.
50. Kittilsen, Thorvald Smith,  $^{23}/_{12}$  1899; kjøbmand Thorvald K.; 4; T., M., M.
51. Rødseth, Bjarne Rolf,  $^{21}/_{11}$  1898; † trikotagesfabrikant Nils R.; 4; T., T., M.
52. Lie, Tone Ingrid Marie,  $^{8}/_6$  1898; skomaker Halvor G. L.; 1; T., M., M.
53. Torgersen, Dagheid,  $^{28}/_1$  1900; urmaker Christian T.; 4; T., M., M.

#### Privatister:

Der var anmeldt 83 (54 gutter, 29 piker). Av disse bestod 63 eksamen (38 gutter, 25 piker); av disse fikk 1 S. tf., 6 M. tf., 38 Tf., 10 Ng. tf., 8 ingen hovedkarakter. (2 fritat for tysk, 5 for engelsk, 1 for 3 ferdighetsfag).

#### 1916.

Der var anmeldt 41 (21 gutter, 20 piker), hvorav 4

piker ikke bestod den skriftlige prøve. De øvrige 37 fuldførte eksamen med følgende resultat:

a) Hovedkarakter: *Meget tilfredsstillende.*

1. Engebrethsen, Nils Andreas,  $\frac{5}{6}$  1901; vaktmester Hans Carl E.; 4; M., M., M.
2. Klaussen, Eivind Ingvard,  $\frac{14}{1}$  1900; snekker Thomas K.; 4; M., M., M.
3. Kristoffersen, Haakon Brede,  $\frac{28}{9}$  1900; redaktør Harald K.; 4; M., M., M.
4. Moe, Kaare Oddvar,  $\frac{13}{12}$  1900; overl. Benjamin Albert M.; 4; M., M., M.
5. Notevarp, Olav Tollefse,  $\frac{13}{2}$  1900; kommandersersjant Tollef T. N.; 1; T., M., M.
6. Søntvedt, Arne Kristian,  $\frac{15}{5}$  1900; arbeider Kristian S.; 4; T., M., M.
7. Eckhoff, Kristiane Eliisa Beeth,  $\frac{30}{3}$  1901; sogneprest Kristian Martin E., Gloppe; 1; T., M., M.
8. Eika, Dagny Halvorsen,  $\frac{1}{1}$  1902; lærer Halvor Halvorsen; 4; M., M., T.
9. Høisæt, Anna Bertha,  $\frac{26}{10}$  1900; lagerchef Solve Anton H.; 4; M., M., M.
10. Isaksen, Hjørdis Mabel Johanne,  $\frac{17}{6}$  1900;  $\frac{1}{2}$  fabrikant Johan Petter I.; 4; M., M., M.
11. Johansen, Margit,  $\frac{11}{9}$  1900;  $\frac{1}{2}$  kaptein Hjalmar J.; 4; T., M., M.
12. Klaumann, Solveig Margrethe,  $\frac{3}{3}$  1900; toldbetjent Gottfred Gunnufsen K.; 2; M., M., M.
13. Kollstad, Marit Johanne,  $\frac{9}{6}$  1901; apoteker Hjalmar K.; 4; M., M., M.

b) Hovedkarakter: *Tilfredsstillende.*

14. Aubert, Georg Fredrik,  $\frac{2}{5}$  1901; fløtningsdirektør Emil A.; 4; T., Ng., Ng.
15. Aubert, Otto Benjamin Andreas,  $\frac{16}{9}$  1899; bror av forrige; 4; T., Ng., Ng.
16. Bordrud, Gerrit,  $\frac{11}{5}$  1901; disponent Gerrit B.; 4; T., T., T.

17. Carlsen, Abraham,  $\frac{1}{1}$  1901; handelsagent Abraham C.; 4; T., T., T.
18. Hansen, Harald Cornelius,  $\frac{14}{10}$  1900; lagermand Alfred H.; 4; M., M., M.
19. Hanssen, August Berg,  $\frac{10}{8}$  1900; † blikkenslager August H.; 4; T., M., M.
20. Hegna, Gunulf,  $\frac{16}{3}$  1900; assistent Nils H.; 1; M., M., M.
21. Helgesen, Anders Murrath,  $\frac{4}{4}$  1900; smed Karl H.; 4; T., T., T.
22. Jore, Bjørn,  $\frac{24}{4}$  1901; lærer Olav J.; 4; T., T., M.
23. Krogh, Reidar,  $\frac{1}{11}$  1900; bokhandler Christian Bruun K.; 4; M., T., T.
24. Melfald, Ole,  $\frac{9}{8}$  1900; † gaardbruker Thyke M.; 4; M., T., M.
25. Melfald, Thyke, tvillingbror av foregaaende; 4; T., T., M.
26. Mossige, Reidar Koller,  $\frac{21}{3}$  1900; distriktslæge Rasmus M., Gvær; 1; T., T., T.
27. Offenberg, Thomas Frank,  $\frac{7}{4}$  1901; grosserer Henrik Andreas O.; 4; T., T., T.
28. Stang, Johan Adolph Bodtker,  $\frac{24}{7}$  1900; † statsadvokat Clemens S.; 4; T., Ng., T.
29. Beilegaard, Ruth Struve,  $\frac{25}{7}$  1901; kjøbmand Gustav G. B.; 4; T., M., M.
30. Blichfeldt, Ingeborg Sofie,  $\frac{1}{11}$  1900; o.r.sakf. Fredrik Peter B.; 4; M., M., M.
31. Hansen, Borghild,  $\frac{13}{12}$  1900; kjøbmand Hans H.; 4; M., T., T.
32. Hansen, Lif Theodora,  $\frac{12}{4}$  1900; † ingeniør Hans Abraham H.; 3; M., M., M.
33. Heddeland, Eva,  $\frac{2}{4}$  1900; lærer Olaf H., Amerika; 4; T., T., M.
34. Johnson, Dagmar Ingeborg,  $\frac{20}{1}$  1901; møllemeester Otto Emil J.; 4; T., M., M.
35. Kopstad, Ingerid Bye,  $\frac{8}{7}$  1900; bankbokholder Ole K.; 4; M., T., T,

36. Larsen, Martha Lovise,  $\frac{8}{4}$  1900; murer Karl L.; 4;  
M., T., M.  
37. Romnæs, Benedikte,  $\frac{2}{10}$  1900;  $\ddagger$  skogbetjent Nils A. R.;  
4; T., M., M.

Privatister:

Der var anmeldt 47 (34 gutter, 13 piker). Av disse bestod 32 eksamen (24 gutter, 8 piker); av disse fikk 5 M. tf., 21 Tf., 6 Ng. tf. Fire lærerkandidater tok prøve i tysk, engelsk og matematikk. Tre bestod tillægsprøve i tysk, deriblant to av skolens tidligere elever, som tok middelskoleeksamen med indskrænket fagkreds i 1915, nemlig Kristoffer Hansen og Thorvald Kittilsen; de fikk nu hovedkarakteren Tf.

Til *III klasses prøver* fremstillet sig i 1914: 57 elever i naturfag; av privatister 10 i religion og 10 i naturfag; i 1915: 26 elever i religion og 27 elever i naturfag; av privatister 73 i religion og 74 i naturfag; i 1916: 25 elever i religion og 25 i naturfag; av privatister 63 i religion og 64 i naturfag.

## B. Artium.

Ester undervisningsraadets bestemmelse avholdtes der for skolens elever *prøver i følgende mundtlige fag* med de vedførtede censorer:

**1914** (22.—30. juni). Fransk, overl. Schiørn, Tønsberg; historie, rektor Sommerfelt, Larvik. Samt i naturfag for første klasse av gymnasiet (6 partier), overl. Winsnes, Larvik.

**1915** (24.—30. juni). For begge linjer i norsk (3 partier), rektor Sommerfelt, Larvik. For reallinjen i geografi (2 partier), overl. Preus, Larvik. For den sproglig-historiske linje i engelsk (2 partier), overl. Schiørn, Tønsberg. Samt i geografi for anden klasse (5 partier), overl. Dal, Drammen.

**1916** (23.—29. juni). For begge linjer i fransk (5 partier), overl. Blom, Drammen. For reallinjen i fysik (3 partier), overl. A. Petersen, Drammen. For den sproglig-historiske linje i tysk (2 partier), overl. Jørgensen, Larvik. Samt i matematik for anden klasse (den spr. hist. I.) (3 partier), overl. Berge, Tønsberg.

I de øvrige fag blev de karakterer gjældende som faglæreren før eksamens begyndelse hadde git for elevenes standpunkt.

### Utfaldet av artium.

	Reallinjen		Spr. hist. linje	
	Anmeldt	Bestaat	Anmeldt	Bestaat
1914	11	9	9	9
1915	10	7	14	12
1916	21	19	14	11
Sum	42	35	37	32

Av 79 anmeldte har altsaa 12 ikke bestaat eksamen.

I navnefortegnelsen over elevene er opgitt 1) fødested, hvis det er forskjellig fra farens bosted, 2) fødselsaar og døktum, 3) fars navn, stilling og bosted, 4) naar vedkommende har tat middelskoleeksamen og hvor, hvis det ikke er i Skien.

### 1914.

#### A. Reallinjen.

1. Aasland, Jacob Linna, <sup>21/8</sup> 1894, bankkasserer Jacob A., Gjerpen; 1911.
2. Abrahamsen, Arvid, <sup>23/1</sup> 1896, skibsreder Ole A., Porsgrund; 1911 P.
3. Bergen, Hølje, <sup>5/3</sup> 1894, gaardbruker Torjus B., Gransherred; 1909 B.

4. Fæhn, John Trygve,  $^{19}/s$  1894, lensmand Ole F., Hollen; 1910 B.
5. Holmesland, Eilif Lovrak, Kristiania,  $^{25}/s$  1896, sorenskriver Peter Karl H., Porsgrund; 1911 P.
6. Kaste, Halvard,  $^{26}/7$  1895, ekspeditor Jens Halvorsen K., Ulefos; 1911 B.
7. Kjønaas, Nelly Magdalena,  $^{27}/12$  1895, kirkesanger Harald K., Skien; 1911.
8. Mortensson, Magne, Bergen,  $^{23}/9$  1895, sogneprest Ivar Julius M., Fyresdal; 1911 Kristianssand.
9. Sigurdsen, Sigfred Andreas,  $^{26}/9$  1894, sluseformand Erik S., Ulefos; 1911 B.

**B. Den sproglig-historiske linje.**

1. Aarhus, Erling Karenius,  $^{3}/6$  1895, ♀ boktrykker Jens El-A., Gjerpen; 1911.
2. Christensen, Eigil Schmidt,  $^{21}/8$  1895, ♀ styrmand Nils Chr., Skien; 1911.
3. Eberhardt, Selma Margrethe,  $^{4}/11$  1895, grosserer Christian Carl E., Skien; 1910.
4. Kildal, Otto Jakob Lange, Hadsel,  $^{26}/12$  1896, sorenskriver Daniel Balthasar K., Brevik; 1911 Drøbak.
5. Moe, Ingebjørg,  $^{18}/12$  1894, gaardbruker Thor M., Sannikendal; 1911 P.
6. Nicolaysen, Thorleif,  $^{24}/12$  1895, handelsborger Victor Emanuel N., Skien; 1911.
7. Nielsen, Hjørdis, Gjerpen,  $^{29}/6$  1896, major Finn Harald N., Skien; 1911.
8. Ording, Thoralf Lieungh,  $^{8}/9$  1895, kjøbmand Jørgen Fredrik O., Skien; 1911.
9. Torkildsen, Åagerd,  $^{2}/9$  1895, overlærer Harald E. T., Porsgrund; 1911 P.

1915.

**A. Reallinjen.**

1. Beilegaard, Leif Struve,  $^{8}/8$  1896, kjøbmand Gustav G. B., Skien; 1912.

2. Gjertsen, Trygve,  $\frac{3}{10}$  1897, skibsreder Andreas Thron G., Porsgrund; 1912 P.
3. Hansen, Leif Johan Willoch,  $\frac{19}{5}$  1897, konsul og kontorchef Frederik Karl H., Solum; 1912.
4. Hoell, Hans Egede,  $\frac{22}{6}$  1895, regnskapschef Edward Breda H., Skotsos; 1911.
5. Jenssen, Torbjørn Kristian, Trondhjem,  $\frac{15}{4}$  1896, statsadvokat Henrik Kristian J., Skien; 1912.
6. Moestue, Christopher Faye,  $\frac{31}{8}$  1896, læge Hans Petter Werner M., Skien; 1912.
7. Rasmussen, Reinhart Falckenberg,  $\frac{19}{5}$  1897, bankdirektør Julius Reinhart R., Gjerpen; 1912.

**B. Den sproglig-historiske linje.**

1. Aasland, Olga Gustava Matilde, Kilebygden,  $\frac{3}{5}$  1895, grosserer Aasold Andreas A., Porsgrund; 1911 P.
2. Aass, Ester Melanchton,  $\frac{8}{12}$  1895, ♀ kjøpmann Carl Otto A., Skien; 1912.
3. Andersen, Margit,  $\frac{6}{8}$  1895, kjøpmann Jacob A., Porsgrund; 1911 P.
4. Birkeland, Signe, Vinje,  $\frac{7}{7}$  1896, læge Tønnes Gunvar B., Porsgrund; 1911 P.
5. Gulbranson, Johan Emick Sparre, Kristiania,  $\frac{10}{5}$  1896, sorenskriver Johan Georg G., Lillesand; 1912.
6. Moe, Astrid, Kristiania,  $\frac{4}{9}$  1897, overlærer Benjamin Albert M., Skien; 1912.
7. Mosfjeld, Frantz Oskar,  $\frac{20}{1}$  1896, lærer Kristian Pedersen, Skien; 1912.
8. Ruberg, Nanna,  $\frac{2}{9}$  1896, kjøbm. Otto R., Brevik; 1912 B.
9. Smith, Doery, Tønsberg,  $\frac{19}{10}$  1896, ♀ apoteker Thorvald Emil S., Skien; 1912 Tønsberg.
10. Sogn, Bjørn,  $\frac{29}{5}$  1896, bankchef Lars S., Skien; 1912.
11. Solheim, Josef Nikolai,  $\frac{27}{9}$  1896, bankdirektør Jonas S., Skien; 1912.
12. Stensrud, Birger Johnsen,  $\frac{27}{1}$  1899, grosserer Einar S., Skien; 1912.

1916.

## A. Reallinjen.

1. Aamot, Peter Bojsen, Gjerpen,  $16/10$  1898, havebruks skolebestyrer Mikael A., Eidanger; 1913 P.
2. Beck, Johan,  $7/12$  1897, skibsører Hans Jakob Hansen, Porsgrund; 1913 P.
3. Birkeland, Kristian Reinert, Vinje,  $17/2$  1898, læge Tonnes Gunnar B., Porsgrund; 1913 P.
4. Bruun, Anthon Fredrik,  $29/6$  1898, o.r.sakf. Christian Carl B., Notodden; 1913.
5. Gisholt, Sven, Solum,  $25/7$  1897, trælasthandler Peder Svendsen G., Porsgrund; 1913 P.
6. Hals, Kaspara Sofie Walløe,  $15/9$  1895, farvehandler Ivar Ragnvald H., Porsgrund; 1911 P.
7. Haugen, Egil Frode, Nesna,  $30/5$  1898, politimester Nils Johan H., Kragerø; 1913 Mosjøen.
8. Hjertaas, Trygve, Sannikedal,  $13/3$  1898, lærer Torres H., Kragerø; 1913 Kragerø.
9. Kjellevold, Oskar Martin, Laxevaag,  $16/7$  1896, skibsbygger Rasimus Hansen K., Porsgrund; 1913 P.
10. Krogh, Gunnar,  $9/2$  1898, bokhandler Christian Bruun K., Skien; 1913.
11. Larsen, Thorstein Hercules Sommerseth, Skien,  $27/4$  1897, styrmand Jakob L., Gjerpen; 1913.
12. Løvenskiold, Herman Leopoldus, Kristiania,  $4/2$  1897, major Herman L., Rafnæs; 1912 P.
13. Moen, Knut Johannessen,  $11/3$  1897, handelsbestyrer Johannes Knutsen M., Saude; 1913.
14. Moen, Ragnar Eyolf Leonhard, Rygge,  $30/7$  1897, stationsmester Karl August M., Brevik; 1912 Aars og Voss.
15. Omang, Reidar, Kristiania,  $26/11$  1897, overlærer S. O. F. O., Skien; 1913.
16. Pedersen, Dagfinn,  $15/4$  1896, kulhandler Arne Oliver P., Brevik; 1912 B.

17. Qvisling, Arne, Drammen,  $^{13}/8$  1898, provst J. Lauritz Q., Gjerpen; 1913.
18. Skjellaug, Ketil Halvorsen, Lunde,  $^{8}/6$  1897, formand Halvor Olsen S., Gjerpen; 1913 P.
19. Tangvald, Erling, Gjerpen,  $^{14}/5$  1895, garvermester Anders A. T., Porsgrund; 1911 P.

**B. Den sproglig-historiske linje.**

1. Aass, Bergljot,  $^{25}/3$  1897, ♀ kjøbmand Carl Otto A., Skien; 1913.
  2. Blichfeldt, Laura Elisabeth Nannestad,  $^{9}/12$  1896, o.r.sakf. Fredrik Peder B., Gjerpen; 1912.
  3. Christensen, Ragnar,  $^{4}/3$  1898, dampskibsekspeditør Rudolf Andreas C., Skien; 1913.
  4. Grini, Liv,  $^{30}/10$  1897, o.r sakf. Tholf G., Skien; 1912.
  5. Jenssen, Kaare, Trondhjem,  $^{14}/8$  1898, statsadvokat Henrik Christian J., Skien; 1913.
  6. Kopstad, Ellen Marie, Gjerpen,  $^{13}/11$  1897, bankbokholder Ole K., Skien; 1913.
  7. Kornbrekke Anna Lovise Marie,  $^{12}/4$  1895, sogneprest Jakob Knudsen K., Vinje; 1912 Lillesand.
  8. Krohg, Jens Meincke Kristiansund N,  $^{5}/2$  1898, skibs-kontrollør Otto Theodor K., Porsgrund; 1913 P.
  9. Kvinge, Sigurd, Alversund,  $^{10}/7$  1897, lærer Ole Andreas K., Bjerkedalen; 1913 P.
  10. Moestue, Anna Marie,  $^{29}/3$  1897, læge Hans Petter Werner M., Skien; 1913.
  11. Nilssen, Aasmund Lyder Tanche,  $^{14}/11$  1897, bokhandler Erik St. N., Skien; 1913.
-

## A. Reallinjen.

	Norsk stil	Tysk skr.	Matem. skr.	Fysik skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Kemi, fysiologi, biologi	Fysik	Matem.	Gymn.	Hovedkarakter
<b>1914.</b>															
Aasland, Jacob	Ng.	Ng.	Ng.	Ng.	T.	T.	T.	Ikke <sup>1</sup>	T.	T.	T.	Ng.	T.	M.	Ng tf. (19 : 14)
Abrahamsen, Arvid	Ng.	T.	T.	M.	T.	M.	M.	T.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.tf. (35 : 14)
Bergen, Hølje	T.	T.	M.	Ng.	M.	T.	T.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	(35 : 14)
Fæhn, John Trygve	T.	T.	Ng.	Ng.	T.	T.	T.	T.	T.	M.	T.	M.	M.	M.	Tf (30 : 14)
Holmesland, Eilif	T.	M.	T.	Ng.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M tf. (37 : 14)
Kaste, Halvard	T.	T.	T.	M.	T.	T.	M.	Ng.	M.	M.	T.	M.	T.	M.	Tf. (33 : 14)
Kjønaas, Nelly	T.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M tf. (36 : 13)
Mortensson, Magne	M.	Ng.	Ng.	M.	M.	T.	M.	Ng.	M.	M.	M.	M.	T.	M.	Tf. (34 : 14)
Sigurdsen, Sigfred	T.	Ng.	Ng.	Ng.	T.	T.	T.	Ng.	T.	T.	T.	T.	Ng.	M.	(24 : 14)
<b>1915.</b>															
Beilegaard, Leif	T.	T.	M.	S.	M.	T.	T.	T.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.tf (37 : 14)
Gjertsen, Trygve	T.	M	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	» (39 : 14)
Hansen, Leif	Ng.	T.	T.	T.	M.	Ng.	T.	Ng.	T.	M.	Ng.	T.	T.	M.	Tf (27 : 14)
Hoell, Hans	Ng.	M.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	M.	Ng.	M.	M.	M.	(31 : 14)
Jenssen, Torbjørn	Ng.	Ng.	Ng.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	M.	T.	T.	T.	T.	(26 : 14)
Moestue, Christopher	T.	T.	T.	T.	M.	T.	T.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.tf. (35 : 14)
Rasmussen, Reinhardt	Ng.	Ng.	T.	M.	M.	T.	T.	Ng.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	Tf. (32 : 14)

<sup>1)</sup> Fornyet prøve: T.

+ 1916.

Aamot, Peter	T.	M.	T.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	T.	M.	T.	M.tf.	(37 : 14)
Beck, Johan	T.	T.	T.	M.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	»	(38 : 14)
Birkeland, Reinert	Ng.	Ng.	T.	T.	T.	T.	T.	Ng.	T.	T.	T.	T.	M.	T.	Tf.	(26 : 14)
Bruun, Anthon	T.	M.	Ng.	M.	T.	T.	M.	M.	M.	T.	T.	M.	M.	M.	M.tf.	(35 : 14)
Gisholt, Sven	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	»	(40 : 14)
Hals, Sofie	Ng.	Ng.	Ng.	Ng.	T.	T.	T.	T.	M.	M.	Ng.	T.	—	Tf.	(23 : 13)	
Haugen, Egil	Ng.	T.	T.	M.	M.	M.	M.	Ng.	M.	M.	T.	T.	M.	M.	»	(34 : 14)
Hjertaas, Trygve	T.	T.	T.	T.	M.	T.	M.	T.	M.	M.	T.	M.	T.	M.	»	(34 : 14)
Kjellevold, Oskar	T.	T.	T.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	T.	M.tf.	(37 : 14)
Krogh, Gunnar	Ng.	Ng.	Ng.	Ng.	T.	T.	M.	Ng.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	Tf.	(24 : 14)
Larsen, Thorstein	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	S.tf.	(42 : 14)
Løvenskiold, H.	T.	Mtl	Ng.	Ng.	M.	T.	T.	M.	M.	M.	T.	T.	T.	T.	Tf.	(26 : 14)
Moen, Knut	Ng.	Ng.	Ng.	T.	T.	T.	M.	T.	M.	T.	T.	Ng.	T.	M.	»	(27 : 14)
Moen, Ragnar	T.	T.	Ng.	M.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.tf.	(36 : 14)
Omang, Reidar	T.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	»	(39 : 14)
Pedersen, Dagfinn	Ng.	T.	Ng.	T.	T.	T.	T.	Ng.	T.	M.	T.	T.	M.	M.	Tf.	(28 : 14)
Qvisling, Arne	M.	M.	M.	S.	M	M.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	S.tf.	(42 : 14)
Skjellaug, Ketil	Ng.	Ng.	Ng.	T.	M.	T.	T.	M.	M.	T.	M.	T.	M.	T.	Tf.	(30 : 14)
Tangvald, Erling	T.	T.	T.	T.	T.	T.	M.	T.	T.	M.	M.	M.	M.	T.	»	(33 : 14)

1916]

Artium.

## B. Den sproglig-historiske linje.

	Norsk stil	Tysk skr.	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matem.	Gymn.	Hovedkarakter
<b>1914.</b>														
Aarhus, Erling . . .	T.	M.	S.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.tf. (39 : 13)
Christensen, Eigil . . .	T.	Ng.	M.	Ng.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	M.	Tf. (27 : 13)
Eberhardt, Selma . . .	Ng.	T.	M.	Ng.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	—	» (23 : 12)
Kildal, Otto . . .	Ng.	T.	Ng.	T.	M.	T.	T.	M.	M.	T.	T.	Ng.	M.	» (27 : 13)
Moe, Ingebjørg . . .	Ng.	Ng.	T.	Ng.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	Ng.	—	» (20 : 12)
Nicolaysen, T. . .	T.	T.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.tf. (36 : 13)
Nielsen, Hjørdis . . .	T.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	T.	T.	—	» (32 : 12)
Ording, Thoralf . . .	Ng.	T.	M.	T.	M.	N.	T.	M.	M.	M.	T.	M.	M.	» (33 : 13)
Torkildsen, Aasgerd . .	T.	T.	Ng.	Ng.	M.	T.	T.	T.	M.	T.	Ng.	T.	—	Tf. (23 : 12)
<b>1915.</b>														
Aasland, Olga . . .	Ng.	T.	M.	Ng.	M.	N.	M.	M.	M.	T.	M.	—	M.tf. (30 : 12)	
Aass, Esther . . .	T.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	—	—	(34 : 12)
Andersen, Margit . . .	Ng.	T.	S.	Ng.	M.	M.	M.	T.	T.	M.	M.	M.	—	» (30 : 12)
Birkeland, Signe . . .	T.	Ng.	M.	Ng.	M.	T.	T.	T.	M.	T.	M.	—	Tf. (26 : 12)	
Gulbranson, Johan . . .	T.	Ng.	T.	Ng.	M.	T.	T.	Ng.	T.	M.	T.	T.	frt.	» (23 : 12)
Moe, Astrid . . .	T.	T.	S.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	—	M.tf. (34 : 12)
Mosfjeld, Frantz . . .	T.	M.	T.	T.	M.	I.	T.	T.	M.	M.	M.	T.	frt.	Tf. (29 : 12)

Ruberg Nanna . . .	Ng.	T.	T.	T.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	T.	—	M.tf.	(30 : 12)
Smith, Doery . . .	T.	Ng.	Ng.	Ng.	M.	T.	T.	M.	M.	M.	T.	Ng.	frt.	Tf.	(23 : 12)
Sogn, Bjørn . . .	T.	Ng.	Ng.	T.	M.	T.	T.	T.	M.	M.	T.	Ng.	frt.	»	(24 : 12)
Solheim, Josef . . .	T.	Ng.	T.	Ng.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	T.	T.	M.	»	(30 : 13)
Stensrud, Birger . . .	Ng.	Ng.	T.	Ng.	M.	T.	T.	Ng.	T.	M.	Ng.	Ng.	M.	»	(23 : 13)

1916.

Aass, Bergljot . . .	Ng.	M.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	T.	T.	M.	M.	—	M.tf.	(31 : 12)
Blichfeldt, Laura . . .	T.	Ng.	M.	T.	M.	—	»	(32 : 12)							
Christensen, Ragnar . . .	Ng.	Ng.	T.	Ng.	T.	T.	T.	T.	M.	T.	T.	M.	Tf.	(25 : 13)	
Grini, Liv . . .	T.	T.	M.	Ng.	M.	T.	M.	M.	T.	M.	T.	M.	—	»	(29 : 12)
Jenssen, Kaare . . .	T.	M.	S.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	Mtf.	(37 : 13)	
Kopstad, Ellen . . .	T.	T.	T.	Ng.	T.	T.	T.	M.	T.	T.	T.	T.	Tf.	(24 : 12)	
Kornbrekke, Marie . . .	M.	T.	T.	T.	M.	T.	T.	M.	T.	M.	T.	T.	—	»	(28 : 12)
Krohg, Jens . . .	T.	T.	T.	Ng.	T.	M.	T.	M.	T.	M.	T.	T.	M.	»	(29 : 13)
Kinge, Sigurd . . .	Ng.	T.	Ng.	Ng.	T.	T.	T.	T.	M.	M.	T.	M.	»	(26 : 13)	
Moestue, Anna . . .	Ng	T.	T.	Ng.	T.	M.	M.	M.	T.	T.	T.	T.	—	»	(25 : 12)
Nilssen, Lyder . . .	T.	Ng.	M.	Ng.	M.	T.	M.	T.	M.	M.	M.	M.	»	(31 : 13)	

## VIII. Andre prøver.

A. Optagelsesprøve til I middelklasse holdtes i 1914 24. og 25. juni under ledelse av overlærerne Borchsenius, Sauer, Scharffenberg og frk. Bjørneng; som censorer hadde folkeskolen opnævnt lærerne Kjønaas og Skjellaug, lærerinderne frk. Aslaug Carlsen og frk. Anna Christoffersen. Der møtte til prøven 84, hvorav 2 ikke bestod den. Der kunde optas 65.

I 1915 25. og 26. juni under ledelse av overlærerne Borchsenius og Omang, frøknerne Bjørneng og Engebretsen; som censorer hadde folkeskolen opnævnt lærerne Kjønaas og Hegna, lærerinderne fra Rød og frk. Karen Sørensen. Der møtte til prøven 90, hvorav 2 ikke bestod den. Alle 88 kunde optas.

I 1916 16. og 17. juni under ledelse av overlærerne Moe og Thalberg, frøknerne Bjørneng og Engebretsen; som censorer hadde folkeskolen opnævnt lærer Kjønaas, lærerinderne frk. Ericha Lunøe og frk. Karen Sørensen. Der møtte til prøven 76, hvorav 5 ikke bestod den. De øvrige 71 kunde optas.

B. Aarsprøver i skriftlige og mundtlige fag holdtes i 1914 12.—30. juni, i 1915 21. juni—1. juli, i 1916 19.—29. juni.

Eksamensfesten holdtes i 1914 torsdag 2. juli kl. 12, i 1915 lørdag 3. juli kl. 1, begge aar i skolens gymnastiksals, i 1916 lørdag 1. juli kl. 11 i »Hauges Minde«.

Skolen begyndte efter feriene i 1914 21. august, i 1915 21. august, i 1916 23. august.

## IX. Bibliotekets og samlingenes tilvekst 1913—16.

### Biblioteket.

#### A. Teologi Filosofi

- Bruun, Frantz, Bibelens Jesus og vantroens Jesus. Kra. 1893.  
 Collin, Chr., Det geniale menneske. Kra. 1914.  
 Gleditsch, Jens, Kristelig religionslære i omrids. Kra. 1915. G.  
 Larsen, Hans, Platon och vår tid. Lund 1913.  
 Martensen-Larsen, Tvil og tro Kbh. 1910.  
 —— Stjerneuniverset og vor tro. Kbh 1913.  
 —— Stjernehimlens store problemer. Kbh. 1915.  
 Metschnikoff, Lyst livssyn. Ov. av Marie Bang. Kbh. og Kra. 1914.  
 Michelet, S., Fra Mose til profeterne. Kra. 1915.  
 Nielsen, Fr., Kirkehistorie (det utkomne).  
 Norsk teologisk tidsskrift. Ny række. IV—VI.  
 Ording, J., Den kristelige tro. Kra. 1914. I  
 Qvisling, Av den jodiske kongesaga. Skien. 1915.  
 Söderblom, Nathan, Oversikt av allmänna religionshistorien.  
 St. 1914.

#### B. Pædagogik. Universitetet og skolerne. Lærebøker.

- Anderssen, Otto, Billeder av dannelsesarbeidets historie, IV.  
 Kra. 1914.  
 Enhetsskolekomiteens avsluttende bemerkninger. G.  
 Lehmann, Brydningstiden. Kra. 1915.  
 —— Opdragelse til arbeide. Kbh. 1916.  
 Meumann, Ernst, Vorlesungen zur Einführung in die experimentelle Pädagogik. II—III. Leipzig. 1914.  
 Neuberth, J. F. W., Den schweiziske skole. Kra. 1913. G.  
 Nissen, Hartv., Avhandlinger vedr. det høiere og lavere skole-  
 væsen. Kr. 1876. G.

- Ræder, dr. rektor, Forslag til en omordning av gymnasiet.  
1916. G.
- Tews, Moderne Erziehung. Leipzig. 1907.
- Vor ungdom. 1914—16.
- Aars og Voss's skoles femtiaarsjubilæum. Kra. 1913 G.
- Den høiere skole. 1914—16.
- Heffermehl, A. V., Folkeundervisningen i Norge indtil 1700.  
Kra. 1913. G.
- Jubilæumsskrifter, kirke- og undervisningsdepartementets. Kra.  
1914, nemlig :
- Aasveien, H. og R. Stauri, Ungdomsskulen i Norge.. 1864—1914.
- Anderssen, Otto, Norges høiere skolevæsen. 1814—1914.
- Hagen, J. Chr., Norges skolehjem.
- Hauge, H. M., Det norske abnormskolevæsen.
- Hoffstad, O. A., Folkeakademierne.
- Jørgensen, J. og Fr. Ording, Norges lærerskoler i 100 aar.
- Morgenstierne, Kristiania universitet.
- Raabe, H., Norges folkeskolevæsen i 100 aar.
- Undervisningsraadets indberetning 1912—13. G.
- Universitets- og skoleannaler 1914—16 (to ekss )
- Universitets, det kgl. Frederiks, Aarsberetning 1911—13 G  
—»— —»— 100 aars jubilæum. 1911.
- Western, A., Fredriksstad høiere almenskole gjennem 300  
aar. Fr.stad. 1915. G.
- Aarsberetninger fra norske, danske og svenske høiere skoler ;  
fra norske lærerskoler, handelsskoler og tekniske skoler. G.
- Tyske skoleprogrammer (Posen ; Schlesvig—Holstein). G.
- Alfsen, M., Trigonometri for det spr. hist. gymn. Kra. 1913. G.  
—»— Plangeometri for middelskolen. G.
- Beecher, Lady, Stories about. 2 ekss
- Bentzen, L., Svømning og livredning. G.
- Berg, Mads, Skolens sangbok. Kra. 1916. G.
- Blom og Gleditsch, Engelsk læsebok for middelskolen. Kra.  
1915. G.
- Blom og Gleditsch, Glossar til eng. læsebok. G.

- Brekke, Marie, Se og tænk! (den første underv.) Kra. 1914. G.  
Bruun, G., The Historical Reader. 1588—1910. I. 1913. G.  
Bødtker og Høst, Lærebok i fransk for begyndere. Kra. 1898. G.  
Eitrem, H., Engelske gjenfortællinger. Kra. 1916. 2 ekss.  
Eliassen, A., Algebraisk kursus for gymnasiet. II. Kra. 1913. G.  
Engelske forfattere for gymnasiet. Kbh. og Kra. 1915—16.  
1—9. G.  
Engelsk i det nysproglige gymnasium. Kbh. 1914. G.  
Eriksen, M., Smaastykker til gjenfortælling. Kra. 1912.  
Eskeland og Liestol, Lærebok i gammelnorsk. Kra. 1914. G.  
Flood og Raabe, Bibelhistorie. 2 ekss. G.  
Goldsmith, Oliver, The Vicar of Wakefield. Tekst, glosor og  
kommentar ved Holmboe og Bronsted. Kra. 1916. G.  
Graff-Wang og Ostgaard, Abc for skole og hjem. Kra.  
1914. G.  
Haffner, E., Opgaver i matematik til middelskoleeksamen.  
Kra. 1914. 3 ekss. G.  
Heggstad, Leiv, Norsk grammatik. Mindre utgaava. Kra.  
1916. G.  
Hermanstorff og Wallem, Lærebok i fransk for gymnasiet.  
I—II. 2 utg. Kra. 1913. G.  
Highroads of History. 2 ekss.  
Hopstock, Menneskets anatomi, fysiologi og sundhetspleie.  
Kra. 1916. G.  
Host, S., Lærebok i verdenshistorien. Kra. 1909. G.  
Johannesen, Ole, Trigonometri for det spr. hist. gymnasium.  
Kra. 1913. G.  
Johannesen, Ole, Opgaver i aritmetik og algebra. Kra. 1914. G.  
Knudsen, D. F., Utvalg av norsk litteratur. Oplysningstiden,  
I—II. Kra. 1915. G.  
— — — Utvalg av norsk litteratur. I: Wessel, II: Holberg. Kra. 1913—14. G.  
— — — Utvalg av norske forfattere. Vinje, ved O. Midtun. Kra. 1915. G.

- Knudsen, D. F., Engelske præpositioner og synonymer. Ny utg. Kra. G.
- Knudsen og Rogstad, Tyske stileøvelser. Bergen. 1916. G.
- Milberg, Tysk grammatik. Kra. 1916. G.
- Mortensen, Ivar, Utvalde edda-kvæde Kra. 1912.
- Norby, J., Omrids av vor litteraturs historie. Kra. 1912.  
2 ekss. G.
- Nygaard, M., Oldnorsk læsebok. I—II. Kra. 1915. G.
- Olsen, Hilda, Stileopgaver. III. Kra. 1914.
- Ostenfeld, J., Et utvalg av Bismarcks taler. Kra. 1916. G.
- Raknes, Ola, Fransk-norsk ordliste for gymnasi. Oslo. 1914. G.
- Resvoll, Thekla, Biologi for gymnasiet. I. Botanik. Kra. 1916. G.
- Retz, Wilh., Opgaver i aritmetik og algebra for middelskolen. 1916. 2 ekss. G.
- Rühle, C., 105 German Examination Papers. London. 1893.
- Schiller, Wallenstein, erläutert v. Dünzter. Leipzig.
- Schreiner, E. og H. Hjorth, Lærebok i kvalitativ analyse. Kra. 1915.
- Schulstad, Olav, Hjelpebok i norsk stil. Kra. 1913. G.
- Seip, En liten norsk sproghistorie. G.
- Sommerfelt, Engelske forfattere. 6 ekss.
- Sørensen, Inge, Skolebibel. I. Kra. 1916. 2 ekss. G.
- Vellesen, Jonas, 500 emner til rettskrivning og stil. 1914.
- Voss, P., Deutsche grammatik für gymnasium. Kra. 1916. G.
- Wergeland, Den engelske lods. Ved Hertzberg og Troan. Kra. 1916. G.
- En samling tyske og engelske læsebøker og grammatikker (c. 50),  
indkjøpt fra rektor Gundersens dødsbo.

### C. Sprogvidenskap.

- Alnæs, Ivar, Norsk sætningsmelodi. Kra. 1916.
- Archiv för nordisk filologi. XXV—XXVIII. G
- Berg, C., Græsk-dansk ordbog. Kbh. 1885. G.
- Brynildsen, Engelsk-dansk-norsk ordbog. 1902—07. I—II.

- Eirspennil, ved F. Jonsson. 1—5. Kra. 1914—16. G.  
 Grønberg, Tysk-dansk og dansk-tysk ordbog. 1846—51. G.  
 Johanssen-Nygaard-Schreiner, Latinsk ordbog. Kra. 1887. G.  
 Knap, Carl, Den direkte metode i sprogundervisningen. Kra.  
 1916.  
 Molbech, Chr., Dansk ordbog. Kbh. 1833. I—II. G.  
 Norges indskrifter med de ældre runer. II—III. 1. Kra.  
 1914—16. G.  
 Paasche, Fr., Kristendom og kvad. Kra. 1914.  
 Rygh, O., Norske gaardnavne. VII. (Bratsberg) ved N. Kjær.  
 Kra. 1914. G.  
 Rygh, O., Norske gaardnavne. X. (Stavanger) ved Magnus  
 Olsen. Kra. 1915. G.  
 Schiøtt, St., Dansk-norsk ordbog. Kra. 1909.  
 Schneider, Karl, Zur Ausgestaltung der deutschen Sprache.  
 Leipzig.  
 Sütterlin, Ludv., Die deutsche Sprache der Gegenwart.  
 Leipzig. 1910.  
 Tiselius, G. A., Deutsche Umgangssprache. St. 1914.  
 Torp, Alf., Nynorsk etymologisk ordbok. h. 1—14.  
 Vietor, Die neueren Sprachen. XXI—XXIII.  
 Zippel, Curt, Die Systematik der deutschen Sprache. 1912.  
 Ældre norske sprogminder. III. (Chr. Jensens Norske Dic-  
 tionarium). G.

#### D. Historie. Politik. Arkæologi.

- Akershusregisteret af 1622 ved G. Tank. Kra. 1916. G.  
 Aktstykker til de norske stændermøders historie 1548—1661  
 ved O. A. Johnsen. Hefte 2. G.  
 Bang, Den norske kirkes historie, h 7—10.  
 Brandes, Georg, Verdenskrigen. Kbh. 1916.  
 Bruun, Chr., Vaagn op! Kra. 1913.  
 Burckhardt, Jacob, Renaissancens kultur i Italien. Kbh. 1903.  
 Christensen, Sophus, Norges krigspolitiske stilling. Kra.  
 1915. G.

- Christensen, Sophus, De etaarige vaabenøvelser. Kra. 1915. G.  
 Conradi, Familien, i Norge. Kra. 1912. G.  
 Eidsvold 1814. Kra. 1914.  
 Erslev, Det sekstende aarhundrede. Kbh. 1910.  
 Finne-Grønn, Kirkebøker i stiftsarkiverne i Kristiania. Kra. 1915. G.  
 Folkenes historie, fra h. 232 (avsluttet).  
 Foreningen for norske fortidsmindesmerkers bevaring, aarsberetninger 1913—15.  
 Fridericia, J. A., Det syttende og attende aarhundrede. Kbh. 1911.  
 Fylkesmuseet for Telemarken og Grenland, aarsberetninger.  
 Gran, Gerhard, Idealitet og disciplin. Kra. 1914.  
 Gulbranson, C., Vor hærs øvelser. Kra. 1915. G.  
 Halvorsen, A., Det norske totalavholdsselskap 1859—1909. Kra. 1909.  
 Historiske samlinger. III. 3.  
 Historisk tidsskrift, norsk, 5. række. I—III.  
 ——— dansk, 8. IV—VI.  
 ——— svensk, XXXIII—XXXV.  
 Indstilling fra alkoholkommisionens flertal. Kra. 1915. G.  
 Janson, Kristofer, Hvad jeg har oplevet. Kra. 1913.  
 Knap, Hagn., Familien Knap i Norge. Kra. 1912. G.  
 Knudsen, Gunnar, Foredrag  $\frac{7}{6}$  1914. G.  
 Koht, H., 1814. Norsk dagbok efterpaas. Kra. 1914.  
 Kong Christian Fredriks dagbok.  
 Larsen, I. K., Cicero i aarene 63—56 f. Chr. (taler og breve).  
 Kra. 1915.  
 Lindstøl, Tallak, Stortinget og statsraadet 1814—1914.  
 Mantheys dagbøker. II, h. 4—7.  
 Nielsen, Yngvar, Fra Johan Sverdrups dage. Kra. 1913.  
 —— Da unionen skulde briste. Kra. 1915.  
 Nordmaend i det nittende aarhundrede, fra heste 31 (avsluttet).  
 Norges historie. Kra. Asch. De utkomne 10 bind (I 1—2,  
 II 1, IV 1—2, V 1—2, VI 1, 1—2, 2) indb. i origb. (helsk.)

- Norges jubilæumsutstilling 1914.
- Norges statskalender 1910 og 1916.
- Norske folkeminne I (100 »Gamle Bunde-Regler»). G.
- Nyrop, Kr., Er krig kultur? Kbh. 1916.
- Oslo kapitels forhandlinger 1609—16, ved O. Kolsrud I. Kra. 1914. G.
- Oslo kapitels kopibog 1606—18, ved O. Kolsrud. I—II. Kra. 1915. G.
- Riksforsamlingens forhandlinger. I—II.
- Rigsretstidende 1883, 1883—84, 1884. G.
- Ræder, A., Fra keisertidens Rom. Kra. 1915.
- Ræstad, Arnold, Krigs- og fredsproblemlnr. Kra. 1916.
- Schiott, P. O., Talforhold i de græske hære i oldtiden. Kra. 1914. G.
- Paulus's andet brev til Timotheus. Kra. 1914. G.
- Den politiske og militære organisation i Rom. Kra. 1916. G.
- Grundrids av den politiske organisation i Grækenland Kra. 1916. G.
- Schneider, J. A., Fra det gamle Skien. I—II. Skien. 1914—15.  
— »— Studenterne fra 1864. G.
- Thomle, E. A., Familien Thomle. Kra. 1913. G.
- Tidsskrift for genealogi og personalhistorie, 6. række, IV—VI.  
— norsk, for genealogi.
- Verdenshistorien i skildringer og livsbilleder (»Lys over land«).  
I—II. Kra. 1907—08.
- Verdanskulturen, fra h. 166 (avsluttet).
- Vullum, Erik, Hvorledes Norge blev frit. Kra. 1914.
- Western, Aug., Fredriksstad 1814—1914. Fr.stad. 1914. G.
- Worm-Müller, Fortiden som maner. Kra. 1915.
- En hel del smaaskrifter i anledning av verdenskrigen, dels paa engelsk, dels paa norsk. G.

#### E. Skjønlitteratur. Æstetik. Litteraturhistorie.

- Andersen, Vilh., Tider og typer. Goethe. I. Kbh. 1915.

- Arvesen, O., Samliv med landskjendte mænd. Kra. 1915.
- Bjørnson, B., Artikler og taler. I—II.  
—»— Grotid (ved H. Koht). I.
- Brandeds, G., Gøthe. I—II. Kbh. 1914—15.
- Bull, Francis, Holberg som historiker. Kra. 1913.
- Edda. 1914—16.
- Gran, Gerh., Norsk aandsliv i hundrede aar.
- Heber, Lilly, Norsk realisme i 1830 og 40-aarene. Kra. 1914
- »— Camilla Collett 1813—1913. Kra. 1913.
- Heggstad, Leiv og H. Grüner Nielsen, Utsyn yver gammal  
norsk folkevisediktning. Kra. 1912.
- Holberg, Ludvig, Samlede skrifter. Med understøttelse av  
Carlsbergsfondet. Udgivne af Carl S. Petersen. Kbh. 1913  
—15. G. B. N. F. I—III. Indb. i origb. (helperg.)  
samt XIX 1—3 hefte.
- Kiær, Nils, Det lykkelige valg.
- Krogvig, Anders, Fra det nationale gjennembruds tid : breve  
fra Jørgen Moe til Asbjørnsen og andre. Kra. 1915.
- Lassen, H., Afhandlinger til litteraturhistorien. Kra. 1877.
- Lexow, Einar, Stilfolelse og Stilformer. Kra. 1915.
- Lie, Jonas, og hans samtidige. Breve i utvalg ved Carl Nærup.  
G. B. N. F. 1915.
- Lindbæk, Sofie, Fra det norske selskaps kreds. Kra. 1913.
- Magnussen, Julius, Skyldig eller uskyldig ? Kbh. 1914.
- Müller, Sigurd, Dansk litteraturhistorie. Kbh. 1893.
- Olrik, Axel, Danmarks heltedigtning. Kbh. 1903—10. I—II.
- Olsvig, W., Holberg og England. Kra. 1913.
- Ording, H. Ibsens »Kjærlighedens komedie«. Kra. 1914.
- Passarge, Louis, Norwegische Balladen. Leipzig. 1883.
- Paulsen, John, Samliv med Ibsen. II. Kra. 1913.
- Seip, D. A., Norskhet i sproget hos Wergeland og hans  
samtid. Kra. 1914.
- Souvestre, Contes et nouvelles Paris 1866. G.  
—»— —— 1877. G.
- Troye, V., Henrik Wergeland i hans digtning. Ved H. Eitrem.  
Kra. 1908.

Universitetsbibliotekets aarbog 1906—10 og 1911—14. G.  
— — — aarsberetning 1905—10. G.

Viser og sange, Det norske studentersamfunds, 1813—1913.

#### F. Retsvidenskap Statistik Økonomi

Grundlovsforslag. 1914.

Norges gamle love II. (1388—1604). Kra. 1914.

Norges off. statistik: Skolevæsenet 1910—12. Fagskolestatistik 1911—15. Fattigvæsenet 1910—14. G.

Norges statsindtægter og statsutgifter 1908—09 med anhang.

Norsk lovtidende: 1914—16. G.

Michelet, Marie, Den selverhvervende kvindelige ungdom. Bergen. 1915.

Scheie, Jon, Den norske ekspropriations- og statsret. Kra. 1907.

Skiens kommunale jernbanekomite: jernbanen. G.

Statistisk aarbok for kongeriket Norge. 1913—15. G.

Stousland, Carl, Brevik—Fredrikshavn. Skien. 1915. G.

#### G. Geografi. Reisebeskrivelser.

Blind, Aug., Lehrbuch der Erdkunde. Braunschwe. 1898.

Borchsenius, J., Skien—Telemarkens turistforening. 1887—1912.

Katalog over landkarter fra Norges geogr. opmaaling. Kra. 1916. G.

Lagerløf, Selma, Niels Holgersens vidunderlige reise gjennem Sverige. Ov. av Ida Falbe-Hansen. Kra. 1910.

Land og folk (»Lys over land«). I—II. Kra. 1910—11.

Nansen, Fridtjof, Gjennem Sibirien. Kra. 1914.

Nissen, Per, Fædrelandet. Kra. 1914.

Nystrøm, Erik, Det nya Kina. St. 1914.

Reusch, Hans, Landjordens fysiske geografi. Kra. 1911.  
— — — Norges geografi. I: Naturen og folket. Kra. 1915.

Scotts sidste reise. Kbh. 1914.

Skien—Telemarkens turistf., aarsberetninger 1913—16. G.

**H. Matematik. Naturvidenskap**

- Aarsberetninger fra det norske meteor. Institut. 1913—15. G.  
 Archiv for matem. og naturvid. XXXIII—XXXIV. G.  
 Bulletin météorologique du Nord. 1913—15. G.  
 Collett, R., Norges pattedyr. Kra. 1912.  
 Hjort, Johan og C. G. J. Petersen, Den internat. fiskeriundersøgelses resultater. Kbh. og Bergen. 1905.  
*Jahrbuch der Naturwissenschaften.* 1912—13.  
 —— des norw. meteor. instituts. 1913—15. G.  
 Metschnikoff, Studier over den menneskelige natur. Overs. av W. Dreyer. Kra. og Kbh. 1914.  
 Mohn, H., Om polarforskning. Kra. 1897.  
 Naturen. 1914—16.  
 Nedbøriagttagelser i Norge. 1913—15. G.  
 Norges kvartærgeologi nr. 65.  
 Nyt magasin for naturvidenskaberne LI—LIII.  
 Olden, O. F., Elektriciteten. Kra. 1915.  
 Oversigt over luftens temperatur og nedbøren i Norge i 1912—14. G.  
 Paulli, Simon, Den danske urtebog. Kbh. 1647.  
 Schaanning, Norges fuglefauna. Kra. 1916.  
 Vogt, Carl og Friedrich Specht, Pattedyrene. Ov. av W. Schøyen. Kra. 1886.  
 Weule, K., De kulturløses kultur. Kra. 1915.  
 Weydahl, Forsøk med erter og bønner. 1911—13. Kra. 1914.

**I. Skrifter av blandet indhold.**

- Berge, Rikard, Norsk folkekultur, folkeminne tidsskrift. 2. afgang. Risøyr. 1916. (Med tillægsbok: Olafsen, O. Myrmalmsmelting i Norge i ældre tid; og: Berge, Rikard, Bygdededikting fra Telemarki IX: Aamund Gangsei).  
 Chra. videnskabsselskabs forhandlinger 1912—15. G.  
 —— skrifter 1912—15. G.

For kirke og kultur. 1914—16.

Konversationsleksikon, Ill. norsk (avsluttet).

Norge 1814—1914. I—III.

Samtiden. 1914—16.

Syn og Segn. 1914—16.

## Samlingene.

### A. Den fysikalske samling.

Kryofor, stor med fluorescerende væske.

Kule med ring paa stativ til at vise faste legemers utvidelse ved opvarmning.

Stang av jern og kobber til at vise metallers forskjellige utvidelse ved opvarmning.

Kuler av messing, jern, tin og bly med vokskaker til at vise legemers forskj. specifike varme.

Termometer.

Maksimums- og minimumstermometer med stativ.

Et Bunsen's element.

Voltameter.

Lommevoltameter.

Apparat til at vise varmeutvikling ved elektr. strøm (stativ med klemmer til fæste av en tynd jerntraad).

Desuten er der, ved en ekstraordinær bevilgning, installert paa fysikværelset: Elektrisk omformeraggregat med marmorplate, 2 ampéremetre, voltmeter (præcisionsinstrumenter), shuntregulator, etc.

Orre: Fysikplancher.

### B. Den zoologiske samling.

Et termitbo fra Afrika. Gave fra Jacob Aasland.

### C. Den botaniske samling.

Brendels botaniske modeller :

- Havreaks (*Avena sativa*).
  - Erteblomst (*Pisum sativum*).
  - Kirsebærblomst (*Prunus cerasus*).
  - Blomst og frukt av skarntyde (*Comum maculatum*)
  - Kurv, tungekrone og frukt av løvetand (*Taraxacum vulgare*).
  - Blomst av Marie nøglebaand (*Primula officinalis*).
  - Blomst og fruktstand av engsoleie (*Ranunculus acer*).
  - Epleblomst (*Pirus malus*).
  - Hanblomst og hunblomst av pil (*Salix alba*).
  - Frugtstand av furu (*Pinus silvestris*).
- 

### X. Skolepenger, fripladser og stipendier.

Skolepengene er i middelskolen kr. 100, i gymnasiet kr. 160 for aaret. For søkerende gjelder følgende moderation : nr. 2 betaler  $\frac{3}{4}$ , nr. 3 betaler  $\frac{1}{2}$ , nr. 4 og følgende gaar frit. Skolepengene betales forskudvis med  $\frac{1}{10}$  inden den første læsedag i hver av maanederne september til juni. Naar 2 maaneder er gaat, uten at skolepengene for en elev er betalt, skal der negtes ham adgang til skolen. Skolepengene betales altid for en hel maaned; de som blir optat, betaler altsaa fra begyndelsen af den maaned hvori de blev optat, og de som meldes ut, betaler til utgangen af maaneden. Hvis en elev meldes ut efter den 15. i en maaned, maa der betales ogsaa for næste maaned.

Om en elev ved aarsprøven ikke flyttes op, men blir sittende igjen i sin klasse, regnes han selvfølgelig fremdeles som skolens elev, da loven tillater at sitte 2 aar i samme klasse. Er det meningen han skal slutte, maa han altsaa meldes ut.

For avgangseksamenene maa der ved alle eksamensberettigede skoler — foruten skolepengene — betales en *avgift* av kr. 20 for middelskoleeksamen og kr. 40 for artium. Elever som i sidste skoleaar har hat mindst halv friplads, er fritat for at betale denne avgift. Ved artium er der desuden anledning til at ansøke kirkedepartementet om fritagelse, hvis vedkommende er ubemidlet.

*Fripladser* (hele eller halve) utdeles hvert aar av kirkedepartementet med  $16 \frac{2}{3} \%$  av det budgetterte bruttobeløp av skolepenger, efterat  $7 \%$  moderation for søkende er trukket fra. Staten utreder de  $10 \%$ , kommunen tilskyter  $6 \frac{2}{3} \%$ . De tilstaas kun for et aar ad gangen og maa altsaa hvert aar søkes paany. Ansøkninger indsendes til skolen hvert aar inden 15. mai. Skemaer til ansøkninger utleveres av skolens vaktmester.

For fripladser gjelder følgende bestemmelser (lov om høiere almenskoler § 61): »Elever skal kun under følgende betingelser kunne faa og beholde friplads eller stipendium: 1. at de ved fid, fremgang og god opførsel gjør sig fortjent til saadan understøttelse, 2. at deres trang godtgjøres ved paa-litelige vidnesbyrd.«.

I treaaret blev der udelt fripladser saaledes:

		Hel.	$\frac{3}{4}$	Halv.
1913—14.	I gymnasiet :	3	1	3
	I middelskolen :	31	1	27
1914—15.	I gymnasiet :	8	2	6
	I middelskolen :	28	2	22
1915—16.	I gymnasiet :	14	—	11
	I middelskolen :	23	—	23
		107	6	92

til et samlet beløp av kr. 11,437.

Av Carl Johans legatet blev hvert aar i gymnasiet udelt 3 halve og en kvart friplads, til et samlet beløp i treaaret av kr. 1,080.

I treaaret har Skiens Sparebank til fripladser skjænket kr. 1,150, Gjerpens Sparebank kr. 850, Skiens Brændevins-handel kr. 500, Handelsstandens Understøttelsesforening kr. 300, tilsammen kr. 2,800.

I 1914—15 bevilget kommunen 4 hele og 5 halve fripladser til elever i I middelklasse, i 1915—16 4 hele og 12 halve til elever i I og II middelklasse, tilsammen i de to aar : kr. 1,650.

Alt i alt er saaledes i treaaret utdelt fripladser til et beløp av kr. 16,967.

## XI. Forskjellige meddelelser.

[For skoleaarene 1913—14 og 1914—15 foreligger der ingen optegnelser.]

1. Angaaende *skolens ferier* er der ved lov av 3/7 1914 bestemt at § 26 i lov om høiere almenskoler av 27/7 1896 skal lyde saaledes: »Skolens ferier skal tilsammen utgjøre 13 a 14 uker. Herav kan skolene anvende indtil 3 dage samlet eller enkeltvis til idræt. Efter forslag av skoleraadet fordeles den til ferier bestemte tid efter forstanderskapets nærmere bestemmelse; dog skal sommerferien ikke utgjøre mindre end 7 uker og rektor ha adgang til at anvende indtil 10 dage i løpet av skoleaaret til enkelte fridage». Forstanderskapet vedtok 24/9 1915 efter forslag av skoleraadet følgende fordeling (søndage er ikke medregnet): sommerferie 42 dage, juleferie 16 dage, paaskeserie 6 dage, pinseferie 3 dage, høstferie og idrætsøvelser 4 dage, Kristihimmelfartsdag, Bededag, 17. mai, til rektors disposition 10 dage, tilsammen 84 dage = 14 uker.

2. Til *idrætsøvelser* anvendtes fredag 18. og lørdag 19. februar 1916. Veiret var straalende og skiforet utmerket. Der var kun 17 elever som ikke deltok, av helbredshensyn,

etter skriftlig anmodning fra hjemmet. Gymnasiets gutter hadde hoprend i Kikutbakken og tur til Vealøs. Middelskolens gutter hadde tur til Stensaasen (IV og III) og til Aamot (II og I) med hoprend. Pikene hadde tur, dels paa ski dels med kjelke, til Kikut (gymnasiet) og til Doksrød (middelskolen). To av byens dygtige skiløpere (aktiemægler Olaf Gurholt og gaardbruker Einar Sem) forestod gymnasiastenes utflugter og var dommere i deres hoprend. Forøvrig greiet skolens lærere og lærerinder (med bistand av et par flinke skiløpersker) utflugtene.

Til gymnasiets gutter utdeltes 9 præmier (sølvjenstande). De tilfaldt: 1. (lærernes) Kjell Mossige (2 g. b.): 26, 28, 27 m. 2. (»tyttebærpokalen«, skjænket av sjømand Thor Raastad) Erling Olsen (1 g.): 19.5, 25, 25.5 m. 3. (»Odd«s) Josef Salvesen (1 g.): 24.5, 22, 25 m. 4. (dommernes) Sverre Eika (2 g. a.): 22, 23, 22 m. 5. Emanuel Gurholt (3 g. a.): 27.5, 28, 28 m., sidste med fald. 6. Haakon Fuglestvedt (1 g.): 26.5, 23.5, 24 m. 7. Ragnar Christensen (3 g. b.): 18.5, 22.5, 24 m. 8. Alf Grini (2 g. a.): 21, 22, 21.5 m. »Damernes præmie« (skjænket av gymnasiets kvindelige elever) tilfaldt Emanuel Gurholt for god stil.

Til middelskolens gutter utdeltes i alt 13 præmier. I IV—III: 1. Olav Notevarp (IV). 2. Nils Høyer (III). 3. Berthel Ulrichsen (III). 4. Reidar Mossige (IV). I II: 1. Jonas Christensen. 2. Agnar Sandvik. 3. Torleif Fink. 4. Finn Borge. 5. Mathias Prestholdt. En ekstrapræmie for utmerket stil tilfaldt Agnar Sandvik. I I: 1. Ivar Johnsen. 2. Per Fjeldalen. 3. Ernst Toklev. 4. Didrik Cappelen.

3. Onsdag 3. mai 1916 holdtes der i anledning av 300 aars dagen for *Shakespeare's* død en mindefest i gymnastiksalen, i de to sidste timer, for gymnasiet (middelskolen hadde fri). Overlærer Borchsenius holdt et livlig og fængslende foredrag om Shakespeare, overlærer Blom læste op nogen scener af 1. akt av Hamlet, i sin egen oversættelse, og overlærer Skaaden læste op paa engelsk av Julius Cæsar, Brutus

og Antonius's taler efter mordet. Tilslut sang man »God save the King«.

4. *Kunstforeningen* har, som i tidligere aar, vist skolen den velvilje at tillate tegnelæreren, naar han ønsket det, at føre elevene ned i lokalet for at bese utstillingen.

5. Skiens skoles *gymnasiesamfund*, som blev stiftet <sup>10/11</sup> 1877, hadde i 1915—16 ca. 50 medlemmer (derav over halvparten piker) fra alle gymnasieklasser. Det holder møte lørdag aften 7—9½ i august—mai, i et av de største klasseværelser (jalt 26 møter i 1915—16). Antallet av de møttende var gjennemsnitlig 25 a 30. Ogsaa skolens lærere holder av og til foredrag der, saaledes i 1915—16 overlærer Zernin. Samfundet holder fest i november i anledning av sin stiftelse og i mars for artianerne. Det gav <sup>29/11</sup> 1915 en aftenunderholdning i Festivitetssalen, hvorved de to smaa-stykker »Amerikaneren« og »Koleriksen« blev opført under meget bifald. Indtægten gik til den fest som det var Skiens gymnasiesamfunds tur at avholde i julen. »Vestfold gymnasieforbund« (ɔ: gymnasierne i Tønsberg, Larvik og Skien) holder nemlig hvert aar efter tur i julen et fællesmøte med fest. Der er avis, diskussion og dans; de utenbys gymnasister blir indkvartert. Det holdtes <sup>9/1</sup> 1916 i Skien i Festivitetssalen. Sammesteds hadde Skiens gymnasiesamfund en dansemoro <sup>6/11</sup> 1915.

6. *Sangen ved skolen*. Skolens sanglærer, organist *Hvidsten*, har med stor energi og interesse tat sig av sangundervisningen ved skolen. Foruten ved eksamensfesten har eleverne ogsaa ved en offentlig konsert i Festivitetssalen <sup>23/3</sup> 1916 git smukke beviser paa hvilket utbytte sangundervisningen har bragt under hans dygtige ledelse. Fra middelskolen fik man duetter, kvartetter og solosang, samt 8-hændig pianonummer og violin med piano. Gymnasiekoret sang 13 numre, deriblandt Schumann, Zigeunerliv. Avise-nes musikanmeldere uttalte sterke ros over »det utmerkede resultat av aarets arbeide». Søndag <sup>26/3</sup> 1916 gav gymnasie-

koret en konsert i Sandefjord, som de lokale aviser sier »var meget vellykket. Salen var fuld med begeistrede tilhørere som gav sin anerkjendelse tilkjende i livlig bifald«. Og 7/3 1916 gav gymnasiekoret konsert i Brekkehaven.

I skoleaaret 1916—17 har hr. Hvidsten arbeidet for at faa istand et *sangerstevne av gymnasialister fra Vestfold*. Tønsberg gymnasium fulgte opfordringen, og gymnasiekorene fra Tønsberg og Skien gav sondag 18. mars 1917 en fælleskonsert i »Oddes store turnhal. Der var utsolgt hus, og konserten betegnes av alle som overmaade vellykket. Fælleskoret bestod av ca. 130 sangere.

7. Høsten 1916 <sup>22/9</sup> blev der inden gymnasiet stiftet »*Skiens kristelige gymnasieforbund*« med 72 medlemmer; i dette halvaar er der 88. Dets formand er overlærer Heidenstrøm. Ogsaa den for en del aar siden inden gymnasiet stiftede avholdsforening, som er tilknyttet N. S. U. A., har høsten 1916 vaaknet til nyt liv (ca. 30 medlemmer).

8. I januar 1916 tilstillet en anonym giver gjennem skolens kasserer forstanderskapet kr. 5000, hvis renter skal anvendes til reiser for skolens lærere, paa samme maate som renterne av det i 1874 av gamle elever stiftede »*Skiens Latinskoles halvhundred aars legat*«. Det nu skjænkede beløp er blit lagt til dette legats kapital, som derved er steget til kr. 9200.

I aarsberetningen for 1890—91 gir rektor Hartmann besked om legatets stiftelse og utdelingen indtil 1891. Ester denne tid er stipendiet blit tildelt følgende lærere (i parentes er tilføjet de aar da vedkommende tidligere har fåaet det).

1892: klasselærer Jenssen (1881). 1893: adjunkt Blix (1882). 1894: overlærer Coucheron (1885). 1895: klasselærer Blom. 1896: adjunkt Nielsen (1878, 1886). 1897: overlærer Schjøtt. 1898: adjunkt Hanssen (1879, 1887). 1899: adjunkt Skaaden (1888). 1900: overlærer Coll (1880, 1889). 1901: overlærer Schneider (1891). 1902: overlærer Coucheron (1885, 1894). 1903: adjunkt Blom (1895). 1904: adjunkt

Hanssen (1879, 1887, 1898). 1905 : frk. Bjørneng. 1906 : adjunkt Scharffenberg. 1907 : adjunkt Eliassen. 1908 : major Nielsen. 1909 : adjunkt Hoel. 1910 : frk. Holmboe. 1911 : adjunkt Borchsenius. 1912 : adjunkt Moe. 1913 : adjunkt Zernin. 1914 : overlærer Alexander. 1915 : overlærer Skaa-den (1888, 1899). 1916 : overlærer Sørensen.

9. Samtidig med den under 8 nævnte gave oversendte *konsul Hans Høyrs* forstanderskapet kr. 1000 for at anvendes til indkjøp av reproduktioner av kunst (særlig antik) og arkitektur til at anbringe i gymnasiets klasser. Forstanderskapet har opnævnt overlærerne Blom og Moe, major Nielsen og arkitekt Karsten til sammen med forstanderskapets formand at fremlægge forslag for forstanderskapet til saadant indkjøp.

## XII. Skolens lokale..

Vaaren 1913 viste det sig absolut nødvendig at faa flere klasseværelser til raadighet. Der var flere planer oppe (tilbygning av en ny fløi, opforelse av en tredje etage). Men man sandt at selv diss: planer ikke i længden kunde være fuldt tilfredsstillende, da hovedbygningen ikke byr et tids-mæssig lokale, idet rummene er altfor smaa for maksimumsbelæg av elever, og lysforholdene overalt uheldige. Kun fuldstændig nybygning vilde derfor være fuldt tilfredsstillende. Men da dette vilde kræve store pengebeløp, og man desuden tænkte sig at inddragning av de to nederste middelskoleklasser var nær forestaaende i henhold til enhetsskolekomiteens indstilling, indskrænket man sig til en omindredning i hovedbygningen efter en af arkitekt Karsten utarbeidet plan. I første etage sløifedes den store hovedindgang fra

Rektor Øhrns gate, og derved blev de to smaa klasseværelser paa begge sider av denne utvidet, saa de fik samme størrelse som de tilsvarende mot gaardspladsen. Det samme blev tilfældet i anden etage, idet rektors kontor, som laa over indgangen blev sløifet. Man fik altsaa ikke flere rum, men 4 av rummene blev større. I loftsetagen blev der indredet en tegnesal og i bygningens fire hjørner fire rum med skraatak og vinduer i dette. Det ene blev indrettet for biblioteket, med et tilstøtende loftsrum. De tre andre var tænkt som hjælpeklasser, naar gymnasiets anden og tredje klasse hadde særundervisning for de forskjellige linjer. De 16 rum i første og anden etage avgav 11 klasseværelser, idet 3 rum benyttes til undervisningen i naturfag, et til lærerværelse og et til kontor. Disse 11 klasseværelser strak til for 8 middelklasser og 3 gymnasieklasser. Man antok at det endnu vilde gaa nogen aar før det blev nødvendig at dele gymnasiets klasser, og naar det indtraf, hadde man foreløbig de 3 loftsrum at falde tilbake paa. Allerede august 1913, umiddelbart efter omindredningen, maatte imidlertid første gymnasiekklasse deles i to parallelklasser, og august 1915 havde skolen 6 gymnasieklasser og 9 klasser i middelskolen, idet man optok saa mange i 1 at den fik 3 parallelavdelinger. I august 1916 er der 6 klasser i gymnasiet, og 10 i middelskolen. Sommeren 1915 var der blit leiet et lokale i Kverndalen med et større og et mindre klasseværelse. Lokalet er i alle henseender yderst utilfredsstillende, og hosten 1916 forbod stadsfysikus bruken av det mindste værelse »for piker i utviklingsalderen«. For at skaffe den klasse som benyttet dette rum (1 g. B. 14 piker) et andet værelse, maatte man ta i bruk som klasseværelse det rum i gymnastiksalsbygningen, hvor hittil undervisningen i haandarbeide for piker og i sang hadde foregaat. Haandarbeidsundervisningen har saaledes nu ikke længer noget eget lokale, men foregaar i hver enkelt klasses værelse. Til sangundervisningen blev der leiet lokale i Ynglingeforeningen. Hvis der ikke skaffes skolen mere rum,

vil man i august 1917 bli nødt til at bortvise de aspiranter til I middelklasse som ikke kan faa plads i to parallelavdelinger. Man har nemlig for tiden intet ledig rum til raadighet, saa der er ikke anledning til at ha 11 klasser i middelskolen (jaar 10). Rektor og forstanderskap har foreslaat for de kommunale myndigheter at kjøpe en i nærheten liggende gaard, hvori man vilde kunne indrede 4 klasseværelser (til ca. 24 elever hver). Derved vilde skolen kunne greie sig i de to følgende aar. Men de 3 loftsværelser, som nu maa benyttes som klasseværelser, er til dette bruk yderst utilfredsstillende; særlig er lysforholdene slette. Det er derfor absolut nødvendig at de kommunale autoriteter uten ophold sørger for at sætte igang opførelse av et fuldt tidsmæssig lokale for den høiere skole, saa dette kan staa til raadighet i august 1919. Efterat departementets konsulent, stadsfysikus Bentzen,  $\frac{3}{2}$  1917 hadde beset alle skolens lokaler, har departementet gjennem forstanderskapet meddelt de kommunale myndigheter, at det er departementets forutsætning at der sørges for at nye og tidsmæssige lokaler er færdige til august 1919, og at der for de to aar 1917—19 skaffes tilfredsstillende midlertidige lokaler i fornøden utstrækning.

### Sundhetstilstanden.

Naar der i en familie som har skolesøkende barn, utbryter en *smitsom sygdom*, maa skolen straks underrettes derom. Er sygdommen skarlagensfeber, difterit eller anden farligere smitsom sygdom, maa alle elever fra saadanne hjem holdes borte fra skolen, medmindre der skaffes lægeattest for at der ikke er nogen fare for smitte. Naar en elev i hvis hjem der har været saadan sygdom, vender tilbake til skolen, kræves lægeattest for at dette kan ske uten fare.

Foresattes opmerksomhet henledes paa følgende:

**Raad til hjemmene.**

1. La barna gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynder tidlig, og barn trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
2. Sørg for at de spiser godt om morgenens, og at de faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gjøres før middagen.
3. La dem efter middagen opholde sig i fri luft og tillat dem ikke at læse sine lekser før  $1\frac{1}{2}$  time efter maaltidet.
4. La dem spise til aftens mindst en time før de gaar til sengs.
5. Gi dem en bestemt arbeidstid, og paase at denne nyttes ordentlig.
6. Sørg for at læsningen foregaar under god belysning og i ordentlig utluftet værelse.
7. Tillat ikke tobaksrøkning i hjemmet. Utenfor hjemmet er det forbudt at røke.
8. Hold barna til lek og fornustig idræt utenfor skoletiden. Sørg for at de lærer at svømme.
9. Sørg for at deres yttertøi (luer, hatter, kapper, frakker, kaaper, kalosjer, paraplyer) forsynes med navn. Likesaa gymnastiksko og gymnastikdragter. Forsyn pikenes kjoler med lommier; det er yderst uheldig at de lar sine penger ligge igjen ute i kaapelommene.

XIII. Utdrag av skolens regnskap  
for budgetterminene 1/7 1913—<sup>30/6</sup> 1914, 1/7 1914—<sup>30/6</sup>  
1915, 1/7 1915—<sup>30/6</sup> 1916.

---

**A Indtægt.**

	1913—14.	1914—15.	1915—16.
	Kr.	Kr.	Kr.
1. Beholdning . . .	19557.44	12321.92	10030.15
2. Skolepenger *) . .	32547.25	36559.69	39583.85
3. Kommunens tilskud til fripladser over 10 % . . .	1550.25	1892.31	2244.65
4. Carl Johans legat	380.16	379.14	388.36
5. Bankrenter . . .	400.68	258.03	196.44
6. Statstilskud . . .	32000.00	38960.00	40000.00
7. Andre indtægter . .	61.28		11.88
	86497.06	90371.09	92455.33

\*) Heri medregnet statens fripladser; derimot ikke moderationen for sø-skende. Denne beløp sig i de 3 budgetterminer til kr. 2227.50, kr. 2659.50, kr. 2612.50.

**B. Utgift.**

	1913—14.	1914—15	1915—16.
	Kr.	Kr.	Kr.
1. Lønninger . . .	69271.84	75029.68	79781.22
2. Statens fripladser .	3409.75	3845.19	4182.85
3. Carl Johans legats stipendier . . .	360.00	360.00	360.00
4. Trykning, avertis- sementer og skrive- saker . . .	746.26	409.40	705.88
5. Blandede og til- fældige utgifter .	387.29	458.67	399.53
6. Eftergivne skolep.		238.00	25.00
7. Beholdning			
a. Restancer . .	932.50	1085.00	524.00
b. Kontant . .	11389.42	8945.15	6476.85
	86497.06	90371.09	92455.33

Skiens off. høiere almenskole 28/3 1917.

Lyder Hermanstorff.